

VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO 2008 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius

2009

Turinys

1.	Santrauka.....	3
2.	Bendra informacija apie Registrų centrą	8
3.	Ekonominė aplinka, turėjusi įtakos Registrų centro veiklai	15
4.	Registrų centro veikla	23
4.1.	Ekonominiai ir finansiniai rezultatai.....	26
4.2.	Nekilnojamojo turto kadastro ir registro informacinė sistema	31
4.3.	Viešoji elektroninė nekilnojamojo turto sandorio paslauga	35
4.4.	Masinis nekilnojamojo turto vertinimas ir rinkos tyrimai.....	39
4.5.	Juridinių asmenų registras.....	41
4.6.	Adresų registras	47
4.7.	Komercinių paslaugų priežiūra.....	48
4.8.	Tarptautinis bendradarbiavimas.....	51

1. Santrauka

Valstybės įmonės Registrų centro (ne biudžetinės, pelno siekiančios įmonės) 2008 metų veikla atitiko įmonės steigėjo Teisingumo ministerijos išskeltus uždavinius: plėtoti efektyvią pagrindinių valstybės registrų administravimo sistemą, inicijuoti ir teikti su valstybės registrais susijusias viešojo administravimo paslaugas „vieno langelio“ principu ir socialiai orientuoti įkainius už Registrų centro teikiamas paslaugas.

Klientų aptarnavimo padalinių tobulinimas

2008 m. Registrų centras toliau tobulino klientų aptarnavimo sistemą. Vasario mėnesį duris atvėrė Registrų centro Telšių filialo skyrius Rietave, birželio mėnesį naujame pastate įsikūrė Utenos filialas, o Šakiuose – Marijampolės filialo Šakių skyrius. Nuo kovo mėnesio pertvarkyti ir suremontuoti klientus pasitiko Biržų, Jurbarko, Kėdainių ir Švenčionių skyriai. 2008 m. liepos 2 d. veiklą pradėjo Marijampolės filialo Kalvarijos skyrius.

2008 m. buvo tęsiami Marijampolės filialo ir Kėdainių skyriaus pastatų projektavimo darbai bei Druskininkų skyriaus statyba.

2009 m. planuojama, atsižvelgiant į galimybes krizės laikotarpiu, gerinti klientų aptarnavimo sąlygas ir kituose skyriuose bei filialuose.

Mokymas

2008 m. liepos ir spalio mėnesiais buvo suorganizuoti mokymo kursai registratoriams (dalyvavo 136 darbuotojai), vasario ir spalio mėnesiais – kadastro tvarkytojo darbuotojams (dalyvavo 107 kadastro duomenų tvarkymo specializacijos darbuotojai, 43 GIS specializacijos darbuotojai). Gegužės ir rugsėjo mėnesiais vyko archyvarų kvalifikaciniai mokymai (dalyvavo 125 archyvarai), sausio bei vasario mėnesiais buvo suorganizuoti kvalifikaciniai mokymai matininkams, juose dalyvavo 273 dalyviai.

Lapkričio ir gruodžio mėnesiais vyko antikorupcinio mokymo kursai, kuriuose dalyvavo 51 įmonės darbuotojas.

2008 m. iš viso buvo atestuoti 104 įmonės filialų registratoriai, 115 kadastro tvarkytojo darbuotojų ir 103 archyvarai.

Archyvų sistema

Igyvendinant Nekilnojamojo turto registro nuostatų 40 punktą, sukurta ir įgyvendinta dokumentų kopijų saugojimo elektroniniame dokumentų archyve sistema. Šiuo metu jame saugoma per 5800000 skenuotų dokumentų kopijų. Pertvarkomas įmonės dokumentų archyvas ir plečiamas elektroninių dokumentų archyvas: jis papildomas ne tik skenuotais dokumentais, bet ir elektroninėmis priemonėmis sukurtais dokumentais.

Teisinės informacijos portalas www.teisingumas.lt administravimas

2008 m. Registrų centro Teisinės informacijos departamentui pavesta valdyti ir tvarkyti teisinės informacijos portalą www.teisingumas.lt. Šis portalas – tarpinstitucinė interneto svetainė, padedanti Teisingumo ministerijai ir jai pavaldžioms įstaigoms „vieno langelio“ principu kaupti, sisteminti ir publikuoti viešą informaciją. Portalo pagalba siekiama padidinti teisinės informacijos prieinamumą visuomenei, telkti teisinę bendruomenę ir plėsti teisinį švietimą.

Įmonės veikla

Nekilnojamojo turto registras

Iki 2009 m. pradžios Nekilnojamojo turto registre buvo sukaupta daugiau kaip 6,1 mln. nekilnojamųjų daiktų ir teisių į juos duomenys. 2008 metais buvo toliau įgyvendinamas nekilnojamojo turto sandorių viešosios elektroninės paslaugos (NETSVEP) projektas. Jį įgyvendinus turto sandoriai bus rengiami naudojant šiuolaikines elektronines priemones, tiesiogiai elektroniniu būdu dirbant su Nekilnojamojo turto registro centriniu duomenų banku. Tokia naujovė ne tik suteiks galimybę našiau ir kokybiškiau teikti paslaugas, bet ir nekilnojamojo turto sandoriai taps žymiai saugesni. Elektroninė sistema užkirs kelią neteisėtoms manipuliacijoms nekilnojamojo turto bei dokumentų klastojimui. Nekilnojamojo turto sandorio bei nuosavybės įregistravimo operacijas Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje notarai, naudodamiesi 2008 metais įdiegtų kvalifikuotų skaitmeninių sertifikatų paslaugomis, tvirtins specialiais slaptažodžiais, susietais su jų biometriniais duomenimis, bei turės galimybę pasirašyti patvirtintus sandorius sertifikuotu elektroniniu parašu. Projekto sprendimai tobulinami atsižvelgiant į notarų atliktos bandomosios eksploatacijos rezultatus.

Nekilnojamojo turto kadastras ir GIS

2008 m. buvo adaptuota, panaudojant naują programinės įrangos *ArcGIS 9.2* versiją (iki 2008 m. buvo naudojama *ArcGIS 9.1* versija), kadastro žemėlapių atnaujinimo ir administravimo sistema, pagal kurią įmonės filialų GIS darbo vietose žemės sklypų ribos pažymimos kadastro žemėlapyje, patikrinamos pagal gretimų žemės sklypų ribas ir perkeliamos į centrinę GIS duomenų bazę. Adaptuota ir pati centrinė GIS duomenų bazės valdymo sistema. Buvo tobulinama kadastro žemėlapių teikimo internetu aplikacija, kuri iš centrinės GIS duomenų bazės nusiunčia vartotojui kadastro žemėlapių ištraukos vaizdą pagal užklausas.

Sukurtos naujos elektroninės paslaugos:

- galimybė vartotojui pačiam atsisiųsti į savo kompiuterį kadastro žemėlapių ištrauką bei ją atsispausdinti;
- galimybė matininkui pačiam apibrėžti zoną interneto žemėlapyje ir gauti skaitmenines žemės sklypų ribas tiesiai į savo kompiuterį.

2008 m. buvo atliktas nekilnojamojo turto kadastro žemėlapių tikslinimas ir atnaujinimas, finansuojamas iš valstybės biudžeto, kurio metu į kadastro žemėlapių buvo įvesta 60000 sodų sklypų panaudojant mėgėjiškų sodų teritorijų planavimo projektus ir kitus teritorijų planavimo dokumentus, pagal kuriuos sodų teritorijos suskirstytos į individualius sodų sklypus ir bendro naudojimo žemę.

2008 m. į kadastro žemėlapių įvesta 195000 naujų žemės sklypų.

Registrų centras teikė kadastro žemėlapių ištraukas analogine ir skaitmenine forma įvairiems vartotojams: matininkams, projektuotojams, savivaldybėms, žemėtvarkos skyriams, kitų registrų, kadastrų tvarkytojams, privatiems asmenims ir kt. jiems patogiu formatu. Internetu kadastro žemėlapis teikiamas bankams, draudimo kompanijoms, notarų kontoroms, teismams, hipotekos įstaigoms, nekilnojamojo turto agentūroms, valstybės institucijoms, privačioms kompanijoms ir kitiems.

Nekilnojamojo turto vertinimas

2008 m., kaip ir ankstesniais metais, buvo atliekami nekilnojamojo turto rinkos tyrimai, nekilnojamojo turto (žemės ir statinių) masinis vertinimas ir individualus turto vertinimas.

Rinkos tyrimai atliekami sutartiniais pagrindais, gavus užklausas iš bankų, turto vertintojų, nekilnojamojo turto agentūrų ir kitų asmenų ar institucijų. Lietuvos bankui atliekamas būsto kainų pokyčių indekso skaičiavimas, Statistikos departamentui ir kitoms valstybės institucijoms teikiama informacija apie nekilnojamojo turto rinkos kainas ir rinkos vertes, Lietuvos savivaldybėms teikiama apibendrinta informacija apie kainų ir verčių, apskaičiuotų masinio vertinimo būdu, pokyčius nekilnojamojo turto mokestinei vertei apskaičiuoti, mokesčio tarifui tvirtinti savivaldybių tarybose. 2008 m. Registrų centras rengė ir teikė EULIS sistemai duomenis apie žemės kainas, jų pokyčius Lietuvoje ir atskirose savivaldybėse.

2008 m. buvo toliau tobulinama žemės ir statinių masinio vertinimo sistema: nekilnojamojo turto kadastro ir registro informacinė bazė buvo pritaikoma kompiuterizuotai masinio vertinimo mokesčiams ir kitoms valstybės reikmėms sistemai sukurti, kad būtų užtikrintas efektyvesnis nekilnojamojo turto mokesčio surinkimas ir sumažinti nekilnojamojo turto mokestinių verčių nustatymo kaštai. Atliktas visų Nekilnojamojo turto registre įregistruotų žemės sklypų pervertinimas rinkos vertėmis, taikant masinį vertinimą, bei sklypų masinio vertinimo projektavimo ir programinės įrangos sukūrimo darbai. Taip pat atliktas teisės aktų nustatyta tvarka Nekilnojamojo turto registre įregistruotų statinių pervertinimas rinkos vertėmis, taikant masinį vertinimą, parengti reikalingi informaciniai programiniai sprendimai, naudojami visiems registre įregistruotiems statiniams įvertinti ir jų mokestinei vertei nustatyti ir statinių mokestinėms vertėms pateikti internete bei mokesčio administratoriui reikalingiems nekilnojamojo turto duomenims perduoti.

Registrų centro sukurta nekilnojamojo turto vertinimo sistema 2008 m. buvo pristatyta įvairiose tarptautinėse konferencijose bei renginiuose.

2008 m. realizuota elektroninė paslauga asmenims, sudariusiems sutartis su Registrų centru dėl duomenų gavimo, – internetinė nekilnojamojo turto rinkos sandorių duomenų paieška. Sudaryta galimybė asmenims, sudariusiems su Registrų centru sutartį dėl rinkos sandorių duomenų teikimo, internetu gauti duomenis apie šalyje įvykusius nekilnojamojo turto sandorius pagal konkrečius parametrus: savivaldybę, turto paskirtį, įsigytą plotą, sandorio datą ir kt.

Juridinių asmenų registras

Per 2008 m. Juridinių asmenų registre įregistruoti 8594 nauji juridiniai asmenys, išregistruota 4713 juridinių asmenų.

2008 m. galutinai įdiegta Juridinių asmenų registro išrašų gavimo elektroniniu būdu sistema, kuri suteikia galimybę užsisakyti ir gauti trumpąjį išrašą (identifikacinius duomenis) apie Juridinių asmenų registro objektą, pagrindinių duomenų išrašą, išplėstinį išrašą ir išplėstinį išrašą su istorija ir sumokėti už juos naudojantis elektronine bankininkyste. Klientams nebereikia rašyti ir siųsti Registrų centrui prašymų dėl registro duomenų parengimo ir atvykti atsiimti užsisakytų išrašų.

2008 m. Registrų centras, toliau tobulindamas savo paslaugų nuotoliniu būdu teikimą, juridiniams asmenims, privalantiems teikti metinės finansinės atskaitomybės dokumentus Juridinių asmenų registrai, suteikė galimybę tai daryti interaktyviai (*on-line*), t. y. įmonėms finansinės atskaitomybės dokumentus pildyti ir teikti Juridinių asmenų registrai tiesioginės kreipties būdu.

2008 m. liepos mėnesį Registrų centras ir Valstybinė mokesčių inspekcija pasirašė susitarimą dėl centralizuoto finansinės atskaitomybės dokumentų teikimo. Pagal šį susitarimą juridiniai asmenys finansinės atskaitomybės duomenis dabar privalo teikti tik Juridinių asmenų registrai.

2008 m. gautos ir apdorotos 42067 juridinių asmenų finansinės ataskaitos, iš jų 5904 pateiktos elektroniniu būdu, 3959 parengtos elektroniniais formatai rinkiniais ir pateiktos spausdintos, likusios – rašytinės.

2008 m. įsigaliojus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pataisoms, buvo toliau rengiamos duomenų mainų programinės priemonės tarp Registrų centro, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinio socialinio draudimo įstaigos ir Informatikos ir ryšių departamento prie

Vidaus reikalų ministerijos informacinių sistemų. Jos leis viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančiam tiekėjui gauti iš Registro centro reikalingą pažymą apie savo kvalifikaciją. Tiekėjui dėl tokios pažymos nereikės kreiptis į kitas institucijas.

2008 m. Registrų centre pradėtas įgyvendinti projektas „Juridinių asmenų registravimo elektroninė paslauga (JAREP)“. Projekto pagrindinis tikslas – sudaryti sąlygas Registrų centrui plėtoti viešąsias elektronines paslaugas ir perkelti į elektroninę terpę naujų juridinių asmenų, pakeistų duomenų registravimo, pavadinimo laikino įtraukimo į Juridinių asmenų registrą ir informacijos Juridinių asmenų registrui pateikimo procedūras.

2008 m. parengta programinė įranga, kuria naudodamasi Centrinė hipotekos įstaiga Turto areštų registro pranešimus Juridinių asmenų registrui galės perduoti automatiškai elektroniniu būdu iškart po duomenų įregistravimo duomenų teikėjo informacinėje sistemoje. Šiuo metu derinamas sutarties dėl Turto areštų registro pranešimų apie juridinio asmens turto administravimo įsteigimą ir panaikinimą teikimo Juridinių asmenų registrui elektroniniu būdu projektas.

2008 m. buvo tęsiami neveikiančių juridinių asmenų Registro tvarkytojo iniciatyva (pagal CK 2.70 str.) likvidavimo darbai. Išsiųsta juridinių asmenų buveinės ir valdymo organų narių gyvenamosios vietos adresais 1400 pranešimų dėl duomenų patikslinimo, 720 pranešimų apie numatomą likvidavimą, pareikšti ieškiniai teisme dėl 464 juridinių asmenų likvidavimo, 391 juridiniam asmeniui įregistruotas teisinis statusas „likviduojamas“. Registro tvarkytojo iniciatyva iš Juridinių asmenų registro išregistruoti 8 juridiniai asmenys.

Adresų registras

2008 m. Adresų registre:

- patikslintos 30 savivaldybių ribos, sutvarkyta jose esančių seniūnijų ir gyvenamųjų vietovių tipologija;
- įregistruota 1701 nauja gatvė, 778 gatvių patikslinti atributiniai duomenys arba planinė padėtis;
- įregistruota 24213 naujų adreso taškų bei atlikti 1607 adresų taškų pakeitimai.

Kad sumažėtų popierinių dokumentų srautai, savivaldybėms dokumentai apie gatvių pavadinimų ir adresų įregistravimą pradėti siųsti elektroniniu paštu savivaldybių nurodytais elektroninio pašto adresais.

Siekiant palengvinti ir automatizuoti, o kartu ir atpiginti adresų suteikimo, įregistravimo bei apsikeitimo duomenimis tarp registro tvarkymo įstaigos bei duomenų teikėjų procesą, 2008 m. sukonstruota duomenų apsikeitimo su duomenų teikėjais (savivaldybėmis) aplikacija, kuri 2009 m. bus pradėta realiai naudoti ir leis operatyviau suteikti adresus bei pateikti juos Adresų registrui internetu.

2008 m. buvo nuolat atliekamas duomenų bazės ir programinių priemonių monitoringas, operatyviai šalinami pasitaikantys gedimai ir trikdžiai.

2008 m. Adresų registro duomenys buvo teikiami 61 duomenų gavėjui, iš jų 43 atnaujinti duomenys sutartyse numatytais sąlygomis ir terminais.

2008 m. buvo kuriamos priemonės, kurios leistų Registrų centro internetiniame puslapyje atlikti viešą registro objektų paiešką iki adresų taškų lygmens, šiuo metu atliekami testavimo ir tobulinimo darbai. Išnagrinėtos galimybės Adresų registro statistiką internetiniame puslapyje skelbti automatizuotai.

2008 m. buvo toliau pildomas Adresų registro skaitmeninis archyvas: skenuojami ir susiejami su konkrečiais registro objektais (adresais) dokumentai, kurie buvo pagrindas įregistruoti adresą į Adresų registrą. Per 2008 m. nuskenuoti 20027 dokumentai.

2008 m. birželio mėnesį Registrų centras kartu su 29 partneriais iš 15 Europos šalių pradėjo projektą „Europos adresų infrastruktūra (EURADIN)“, kuris tęsis dvejus metus. EURADIN tikslas

– prisidėti prie Europos adresų sistemų harmonizavimo ir pasiūlyti sprendimą dėl tarpusavio sąveikos, pagerinti prieigą prie nacionalinių adresų sistemų ir skatinti efektyvesnį adresų duomenų naudojimą, taip pat kurti naujus produktus bei paslaugas Europoje.

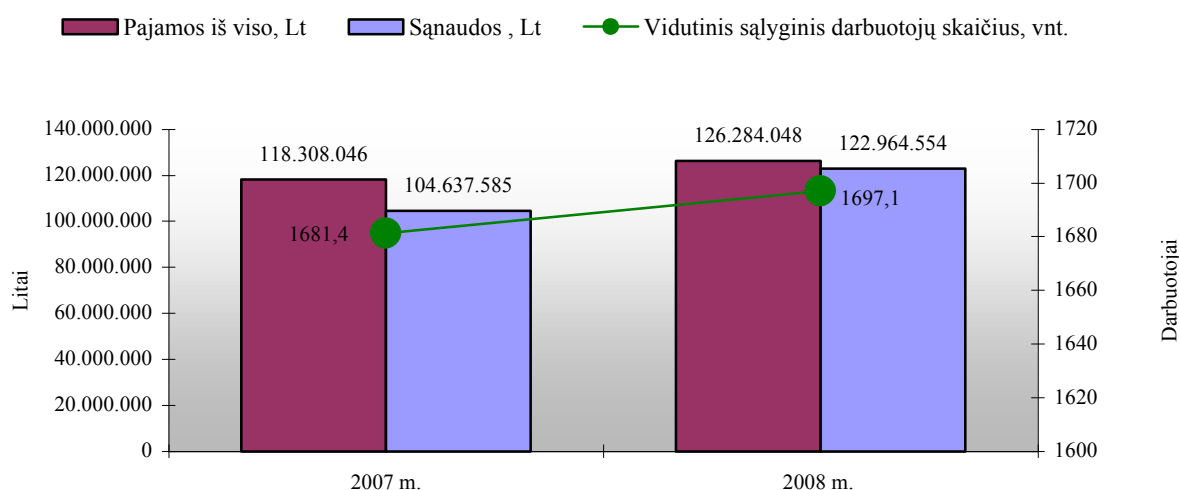
Siekama, kad Adresų registro centrinė duomenų bazė būtų vienintelis visų gavėjų naudojamas oficialus duomenų apie adresus ir jų komponentus šaltinis. Tam tikslui reikia didinti adresų patrauklumą tiek valstybinėms, tiek komercinėms struktūroms, duomenis papildyti dar vienu komponentu – pašto kodu. Ši veikla įmanoma tik glaudžiai bendradarbiaujant su akcine bendrove Lietuvos paštu. 2008 m. atlikta šio projekto galimybių studija.

Registru centro veiklos ekonominiai rezultatai

2007–2008 m. pagrindiniai ekonominiai rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklių pavadinimas	2007 m.	2008 m.	2008 m. padidėjo (+), sumažėjo (-), palyginti su 2007 m., %
1.	Pajamos iš viso, Lt	118.308.046	126.284.048	6,7
	iš jų			
	pardavimo pajamos, Lt	117.628.287	125.512.260	6,7
2.	Sąnaudos iš viso, Lt	104.637.585	122.964.554	17,5
3.	Pelnas iki apmokestinimo, Lt	13.670.461	3.319.494	-75,7
4.	Grynasis pelnas, Lt:	11.018.123	1.739.751	-84,2
5.	Grynasis pelningumas (grynasis pelnas/pardavimo pajamų), %	9,4	1,4	-85,1
6.	Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius, vnt.	1681,4	1697,1	0,9
7.	Vidutinis vieno darbuotojo išdirbis, Lt	5864	6201	5,8

2007 -2008 m. įmonės pajamų, sąnaudų ir vidutinio sąlyginio darbuotojų skaičiaus dinamika

2. Bendra informacija apie Registrų centrą

Ataskaitinis laikotarpis

Ši 2008 m. ataskaita apima laikotarpį nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 dienos.

Įmonė ir jos kontaktiniai duomenys

Įmonės visas pavadinimas	Valstybės įmonė Registrų centras
Įmonės sutrumpintas pavadinimas	VĮ Registrų centras
Teisinė forma	valstybės įmonė (ne biudžetinė, siekianti pelno)
Įmonės savininko teisės ir pareigas vykdo	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
Įmonės įregistravimo data ir vieta	1997 m. liepos 8 d. Juridinių asmenų registre, V. Kudirkos g. 18, Vilnius, Lietuvos Respublika
Įmonės kodas	124110246
Įmonės buveinės adresas	V. Kudirkos g. 18, Vilnius, Lietuvos Respublika
Telefonas	(8 5) 268 8202
Faksas	(8 5) 268 8311
Elektroninis paštas	info@registrucentras.lt
Interneto svetainės adresas	www.registrucentras.lt

Registrų centro veiklos tikslai

Registrų centro tikslai – įgyvendinti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymą (Žin., 1996, Nr. 100-2261; 2001, Nr. 55-1948), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymą (Žin., 2000, Nr. 58-1704; 2003, Nr. 57-2530), Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymą (Žin., 2001, Nr. 55-1940), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuostatas dėl Adresų registro tvarkymo, analizuoti nekilnojamojo turto rinką ir teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti nekilnojamojo turto vertinimą, rengti duomenis nekilnojamajam turtui apmokestinti, kurti žemės ir kito nekilnojamojo turto, Juridinių asmenų registro ir kitas informacines sistemas.

Veiklos pobūdis

Registrų centras, įgyvendindamas savo tikslus, tvarko Nekilnojamojo turto registrą:

- registruoja nekilnojamuosius daiktus, daiktines teises į juos bei juridinius faktus;
- teikia Nekilnojamojo turto registro duomenis bei kartografiniais būdais išreikštus duomenis (geoduomenis);
- projektuoja, įgyvendina, plėtoja ir tvarko nekilnojamojo turto registravimo informacines sistemas ir jų centrinę duomenų banką;
- nustato Nekilnojamojo turto registro struktūrą, įrašų sudarymo ir įforminimo tvarką;
- nustato nekilnojamojo turto kadastrinių registro duomenų struktūrą, žemėlapių turinį;
- sudaro ir publikuoja Nekilnojamojo turto registro žemėlapius;
- rengia Nekilnojamojo turto registro statistinius duomenis ir juos publikuoja;
- teisės aktų nustatyta tvarka tikslina Nekilnojamojo turto registro duomenis;
- kaupia Nekilnojamojo turto registro duomenis ir dokumentų archyvą, atsako už jo saugumą, teikia vartotojams archyvinį duomenų išrašus bei dokumentų kopijas, atsako už teikiamų duomenų tikrumą;

- teisės aktuose numatytais atvejais rengia su nekilnojamojo turto registravimu susijusius standartus, metodikas, instrukcijas bei kitus nekilnojamojo turto registravimą reglamentuojančius dokumentus.

Registrų centras, įgyvendindamas savo tikslus, tvarko Nekilnojamojo turto kadastrą:

- vykdo nekilnojamųjų daiktų kadastrinius matavimus;
- organizuoja ir atlieka nekilnojamojo turto rinkos tyrimus;
- teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja ir atlieka nekilnojamojo turto vertinimą (įskaitant vertinimą mokesčiams nustatyti ir kitoms valstybės reikmėms), rengia duomenis nekilnojamojam turtui apmokestinti;
- teikia Nekilnojamojo turto kadastro ir rinkos tyrimo duomenis, kadastro duomenis ir žemėlapius, kitus duomenis;
- projektuoja, įgyvendina, plėtoja ir tvarko Nekilnojamojo turto kadastro informacines sistemas ir šių sistemų centrinį duomenų banką, kaupia ir analizuoja nekilnojamojo turto rinkos tyrimų, kitus su nekilnojamojo turto vertės nustatymu susijusius duomenis, atsako už jų saugumą;
- nustato Nekilnojamojo turto kadastro ir rinkos tyrimų duomenų struktūrą;
- nustato Nekilnojamojo turto kadastro bei vertinimo duomenų struktūrą, žemėlapių turinį;
- sudaro ir publikuoja Nekilnojamojo turto kadastro bei vertinimo žemėlapius;
- rengia Nekilnojamojo turto kadastro ir vertinimo statistinius duomenis ir juos publikuoja;
- nustatyta tvarka atlieka įvairaus mastelio topografinius darbus, geodezines išpildomasias kontrolines nuotraukas;
- atlieka kadastrinių matavimų ekspertizę ir techninę kontrolę bei teisės aktų nustatyta tvarka tikslina Nekilnojamojo turto kadastro, taip pat nekilnojamojo turto vertės duomenis;
- kaupia Nekilnojamojo turto kadastro duomenis ir dokumentų archyvą, atsako už jų saugumą, teikia vartotojams archyvinį duomenų išrašus bei dokumentų kopijas;
- tvarko specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų valstybinį klasifikatorių;
- fizinių ar juridinių asmenų prašymu atlieka registruotinų Nekilnojamojo turto registre nekilnojamojo turto objektų projektavimo darbus;
- teisės aktų numatytais atvejais rengia su nekilnojamojo turto kadastru ir vertinimu susijusius standartus, metodikas, instrukcijas bei kitus reglamentuojančius dokumentus;
- rengia žemės reformos žemėtvarkos projektus;
- rengia žemės sklypų padalijimo, sujungimo ir keitimo projektus.

Registrų centras, įgyvendindamas savo tikslus, tvarko Adresų registrą:

- valstybės ir savivaldybių institucijų teikiamų duomenų pagrindu kaupia ir apdoroja administracinių vienetų, gyvenamųjų vietovių, gatvių, namų ir patalpų adresų, jų geografinių koordinačių duomenis;
- teisės aktų nustatyta tvarka teikia fiziniams ir juridiniams asmenims Adresų registro duomenis;
- nustato Adresų registro duomenų turinį bei struktūrą;
- sudaro Adresų registro žemėlapius, geografinius ir statistinius duomenis, juos publikuoja;
- tikslina Adresų registro duomenis;
- kaupia Adresų registro duomenis ir dokumentų archyvą, teikia vartotojams archyvinį duomenų išrašus bei dokumentų kopijas.

Registrų centras, įgyvendindamas savo tikslus, tvarko Juridinių asmenų registrą:

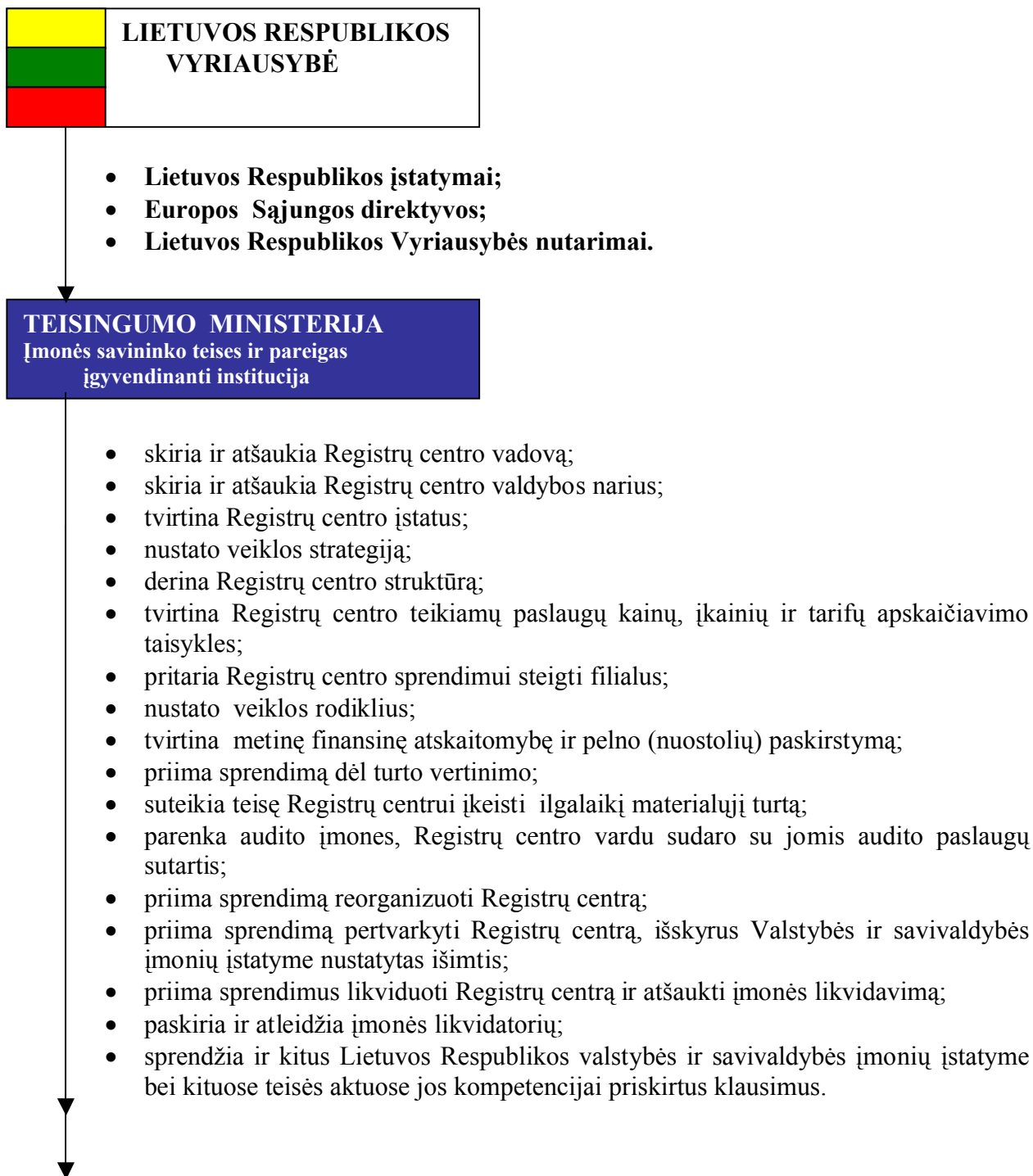
- registruoja arba Juridinių asmenų registro nuostatų nustatytais atvejais įtraukia į Juridinių asmenų registrą juridinius asmenis, jų duomenis ir steigimo dokumentus;

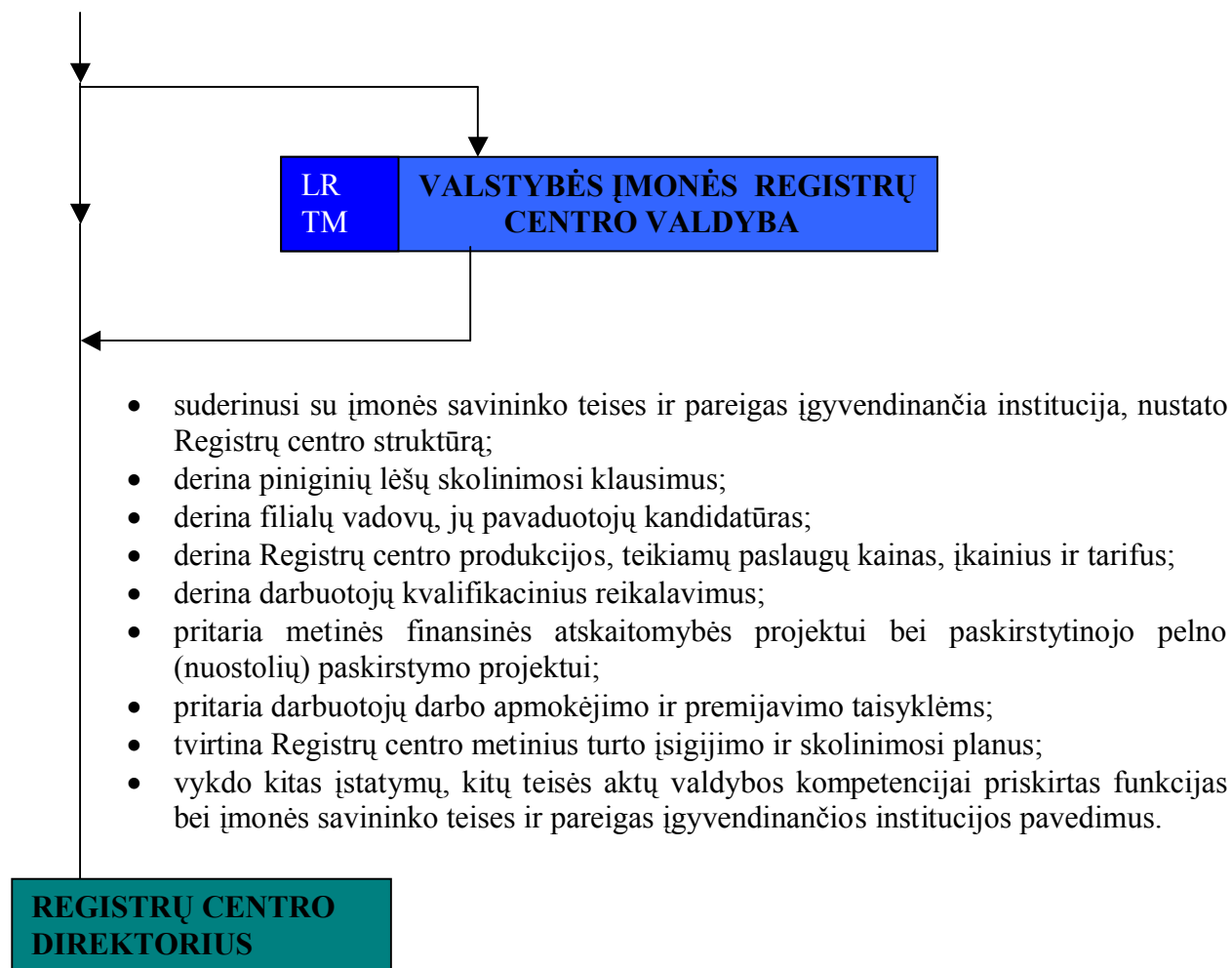
- registruoja filialus, atstovybes ir jų duomenis;
- įrašo Juridinių asmenų registro nuostatuose nurodytą informaciją;
- užtikrina dokumentų, duomenų ir informacijos saugą, nustato saugos priemonės ir jų įgyvendinimo tvarką;
- laikinai įtraukia į Juridinių asmenų registrą ir išbraukia iš jo juridinio asmens pavadinimą;
- pritaria eksperto skyrimui, jeigu reorganizuojami ir reorganizavime dalyvaujantys juridiniai asmenys nori paskirti visiems juridiniams asmenims bendrą ekspertą;
- suteikia ir įregistruoja juridiniam asmeniui paramos gavėjo statusą;
- inicijuoja juridinio asmens likvidavimą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir Juridinių asmenų registro tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka;
- skelbia juridinio asmens, filialų ar atstovybių duomenis ir informaciją;
- teikia Juridinių asmenų registro duomenis, informaciją ir Juridinių asmenų registre saugomų dokumentų kopijas;
- užtikrina, kad Juridinių asmenų registre nebūtų įrašyti skirtingi nei nurodyti dokumentuose ir Juridinių asmenų registro tvarkytojui nepateikti duomenys bei informacija;
- tvarko Juridinių asmenų registro tvarkytojui pateiktus dokumentus, duomenis ir informaciją;
- projektuoja ir įgyvendina Juridinių asmenų registro sąveiką su kitais valstybės registrais (kadastrais ir klasifikatoriais), teisės aktų ir susitarimų nustatyta tvarka perduoda jiems ir priima iš jų duomenis;
- teikia informaciją apie Juridinių asmenų registro veiklą;
- analizuoja ir sistemina pasiūlymus dėl Juridinių asmenų registro veiklos tobulinimo, sprendžia Juridinių asmenų registro modernizavimo klausimus;
Taip pat Registrų centras, įgyvendindamas savo tikslus, sprendžia ir kitus klausimus:
- teikia siūlymus dėl įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų, susijusių su tvarkomų registrų tobulinimu ir integravimu, projektų rengimo;
- atstovauja bei pagal savo kompetenciją koordinuoja registrų kūrimą ir integraciją tarptautiniuose projektuose, dalyvauja vykdant šiuos projektus;
- organizuoja ir rengia mokymo kursus, seminarus, kitus profesinius renginius, susijusius su Nekilnojamojo turto registru, Nekilnojamojo turto kadastru, Adresų registru, Juridinių asmenų registru, šių registrų informacinių sistemų kūrimu bei kitomis įmonės veiklos sritimis;
- nustato kvalifikacinius reikalavimus įmonės darbuotojams, atliekantiems registravimą registruose, nekilnojamojo turto kadastrinius matavimus bei nekilnojamojo turto vertinimą jam apmokestinti; atestuoja ir išduoda kvalifikaciją liudijančius dokumentus.

Be to, Registrų centras:

- kuria, diegia ir tvarko informacines sistemas;
- leidžia teisinę literatūrą;
- kuria ir prižiūri interneto svetaines ir teikia informacinių technologijų paslaugas Teisingumo ministerijai ir jos reguliavimo sričiai priskirtoms institucijoms.

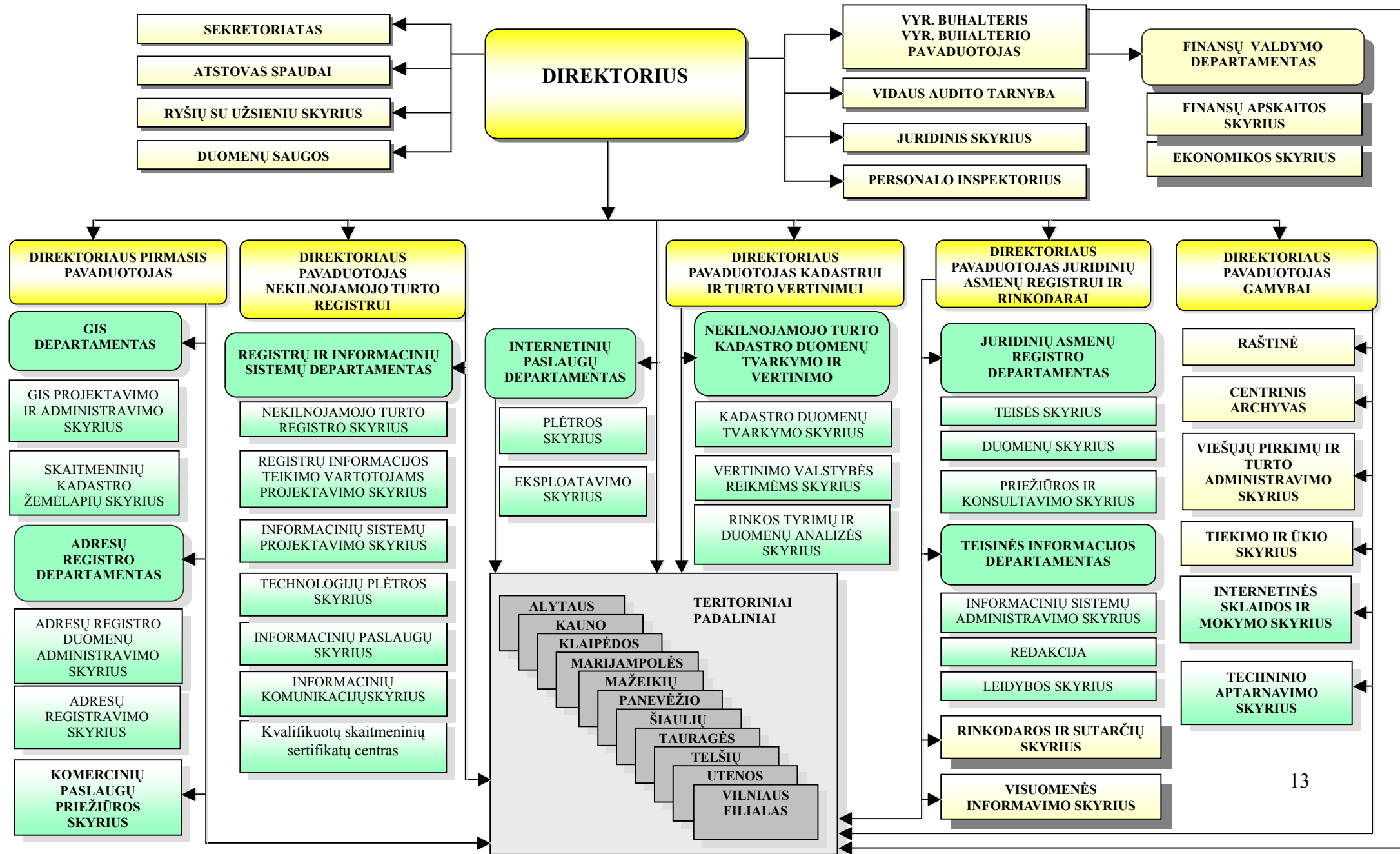
Valdymo schema

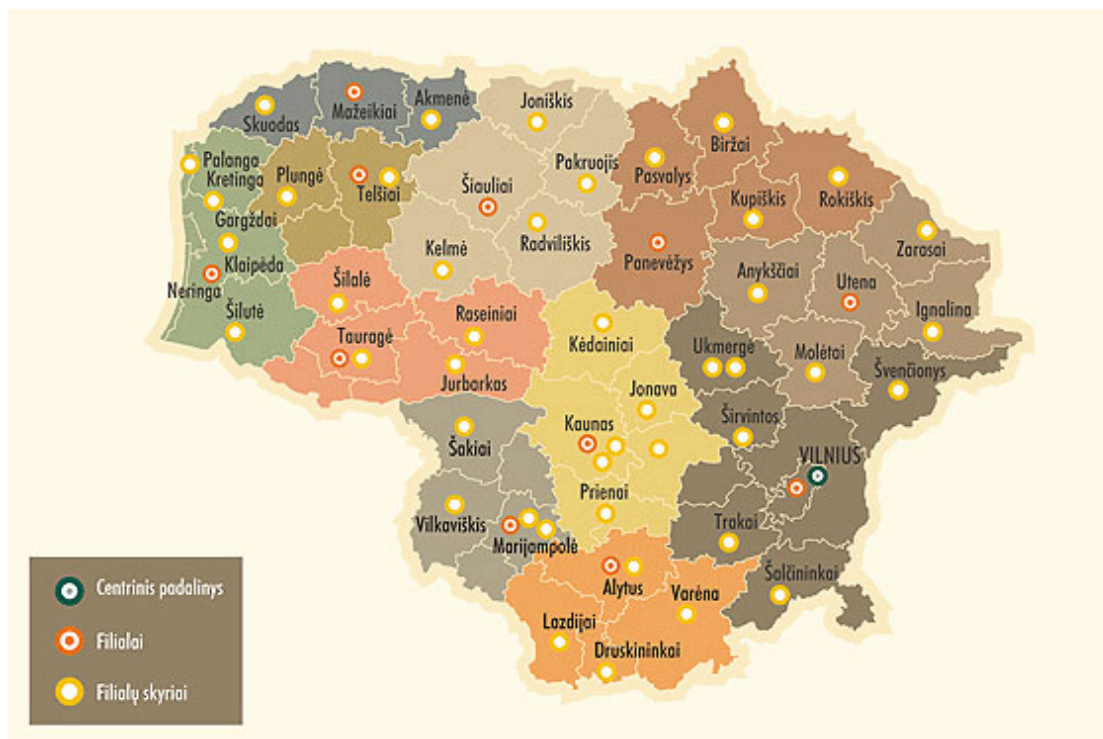

Valstybės įmonės Registrų centro struktūros schemą žiūrėti žemiau.

VALSTYBĖS ĮMONĖS REGISTRŲ CENTRO STRUKTŪROS SCHEMA

Registrų centro filialai ir filialų skyriai

Alytaus filialas

Pušyno g. 51, LT-62143 Alytus, tel. (8 315) 52 606

Kauno filialas

E.Ožeškienės g. 12, LT-44252 Kaunas, tel. (8 37) 42 40 05

Klaipėdos filialas

Baltijos pr. 123 / Minijos g. 123, LT- 93224 Klaipėda, tel. (8 46) 46 62 35

Marijampolės filialas

Laisvės g. 10, LT-68306 Marijampolė, tel. (8 343) 91 938

Mažeikių filialas

Laisvės g. 26, LT-89223 Mažeikiai, tel. (8 443) 98 030

Panevėžio filialas

P. Puzino g. 7, LT-35173 Panevėžys, tel. (8 45) 50 23 93

Šiaulių filialas

Paukščių takas 2, LT-76346 Šiauliai, tel. (8 41) 59 82 70

Tauragės filialas

Jūros g. 3, LT-72212 Tauragė, tel. (8 446) 62 325

Telšių filialas

Iždinės g. 2A / Turgaus a. 15A, LT-87122 Telšiai, tel. (8 444) 69 028, 69 026

Utenos filialas

Kauno g. 20, LT-28241 Utena, tel. (8 389) 63 740

Vilniaus filialas

Lvovo g. 25, LT-09320 Vilnius, tel. (8 5) 266 2100

3. Ekonominė aplinka, turėjusi įtakos Registrų centro veiklai

Iš Registrų centro funkcijų, jo organizacinės struktūros ir klientų aptarnavimo tinklo dydžio matyti, kad klientų ir paslaugų ratas yra labai platus, o jo veikla priklauso nuo daugelio veiksnių: politinių ir teisinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių bei technologinių. Visi šie veiksniai 2008 m. palietė ir Registrų centro klientus, ir patį Registrų centrą. Pasaulinė finansinė–ekonominė krizė, šalies politiniai ir ekonominiai aspektai išryškino staigų ir skausmingą Lietuvos ekonomikos kritimą. Retrospektyviniai duomenys, turėję įtakos verslui jo sėkmei ir nesėkmei, pateikti lentelėse.

Bendrojo vidaus produkto dinamika

	To meto kainomis		Grandinė susieta apimtis, 2000 m. = 100			Pokytis, eliminavus sezono ir darbo dienų įtaką, proc.	
	mln. litų	mln. eurų	mln. litų	Pokytis, proc.		palyginti su praėjusiu laikotarpiu	palyginti su praėjusių metų tuo pačiu ketvirčiu
				palyginti su praėjusiu laikotarpiu	palyginti su praėjusių metų tuo pačiu ketvirčiu		
2006	82792,8	23978,5	71779,9	7,8	7,8	7,8	7,8
I	17335,3	5020,6	15969,6	-9,9	8,0	1,9	8,6
II	20250,7	5865,0	17625,9	10,4	8,7	1,7	8,3
III	22205,9	6431,3	19124,8	8,5	7,3	1,3	6,9
IV	23000,9	6661,5	19059,6	-0,3	7,5	2,5	7,7
2007 ^a	98138,7	28422,9	78186,0	8,9	8,9	8,9	8,9
I	20222,9	5857,0	17084,5	-10,4	7,0	2,2	8,0
II	24384,8	7062,3	19214,6	12,5	9,0	2,5	8,8
III	26195,1	7586,6	21141,5	10,0	10,5	2,3	9,8
IV	27335,9	7917,0	20745,4	-1,9	8,8	2,0	9,2
2008*	111498,7	32292,2	80544,6	3,0	3,0	3,0	3,0
I	24461,0	7084,4	18287,9	-11,8	7,0	0,2	7,0
II	28604,2	8284,4	20211,7	10,5	5,2	0,2	4,6
III	29854,6	8646,5	21765,0	7,7	2,9	-0,3	2,0
IV	28578,8	8277,0	20279,9	-6,8	-2,2	-1,4	-1,3

* Išankstiniai duomenys.

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas.

2008 m. – lėtesnio statybos sektoriaus augimo metai

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2008 m. statybos darbai išaugo vienu procentu, palyginti su 2007 m., o pernai šis pokytis sudarė beveik 22 procentus. Lėtesnius augimo tempus šalies teritorijoje lėmė pastatų statybos darbų mažėjimas – šių darbų atlikta 4 proc. mažiau nei 2007 m., o inžinerinių statinių statybos darbų atlikta 8 proc. daugiau. Naujos statybos darbų atlikta už 6 mlrd. litų, tai sudarė daugiau nei pusę (52%) visų šalyje atliktų statybos darbų vertės, rekonstravimo darbų atlikta už 3 mlrd. litų (25%), remonto ir restauravimo darbų – už 2 mlrd. litų (21%), kitų darbų atlikta už 247 mln. litų (2%).

Atlikta statybos darbų pagal statinių tipą

	Atlikta darbų, mln. Lt	Sudėtis, proc.
Iš viso	12045,3	x
Šalies teritorijoje	11889,5	100,0
Pastatų statybos darbų	7181,9	60,4
gyvenamųjų pastatų	2126,9	17,9
negyvenamųjų pastatų	5055,0	42,5
Inžinerinių statinių statybos darbų	4707,6	39,6
Ne šalies teritorijoje	155,8	x

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas.

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2008 m. šalyje pastatyti **4027 nauji gyvenamieji pastatai (4025 gyvenamieji namai ir 2 bendrabučiai)**. Gyvenamuosiuose namuose **įrengti 11 829 butai**, t. y. **27 procentais** daugiau nei pernai. Jų naudingasis plotas sudarė 1167 tūkst. m², t. y. 207 tūkst. m² (22%) daugiau nei 2007 metais. 2008 m. 30 procentų padidėjo daugiabučių namų statyba. Daugiabučiuose namuose įrengti 7806 butai (66% visų pastatytų butų), jų naudingasis plotas sudarė 492 tūkst. m². Likusieji 4023 butai įrengti 1–2 butų namuose, jų naudingasis plotas sudarė 672 tūkst. m² (apie 58% visų pastatytų butų naudingojo ploto).

Pastatyti nauji gyvenamieji pastatai

	Pastatų skaičius	Butai			
		skaičius	palyginti su 2007 m. padidėjimas, sumažėjimas (-), proc.	naudingasis plotas, tūkst. m ²	vidutinis naudingasis plotas, m ²
Iš viso	4027	11829	27,4	1166,7	98,4
1–2 butų namai	3856	4023	22,4	672,4	167,1
3 ir daugiau butų namai (daugiabučiai)	169	7806	30,1	491,6	63,0
bendrabučiai	2	X	X	2,7	X

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas.

2008 m. 57 procentai butų buvo pastatyti Vilniaus, 19 procentų – Kauno, 12 procentų – Klaipėdos apskrityse. Vidutinis buto naudingasis plotas siekė 98 m². Visose apskrityse, išskyrus Panevėžio, Tauragės ir Telšių, pastatytų butų skaičius, palyginti su 2007 metais, padidėjo.

Pastatyti nauji gyvenamieji namai apskrityse

Apskritys	Iš viso			iš jų 1–2 butų namai		
	namų skaičius	butų skaičius	naudingasis plotas, tūkst. m ²	namų skaičius	butų skaičius	naudingasis plotas, tūkst. m ²
Iš viso	4025	11829	1164,0	3856	4023	672,4
Alytaus	198	437	42,5	192	192	28,0
Kauno	848	2247	237,7	806	818	136,2
Klaipėdos	313	1472	126,7	283	296	51,8
Marijampolės	138	206	25,6	136	136	20,5
Panevėžio	128	129	21,6	128	129	21,6
Šiaulių	229	349	42,4	225	228	34,5
Tauragės	53	53	7,2	53	53	7,2
Telšių	115	116	16,7	115	116	16,7
Utenos	120	121	15,4	120	121	15,4
Vilniaus	1883	6699	628,2	1798	1934	340,5

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas.

Galimus gyvenamųjų namų statybos pokyčius artimiausioje ateityje pranašauja išduotų statybos leidimų skaičius. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2008 m. išduoti 8189 statybos leidimai statyti 8239 gyvenamuosius namus (iš jų 134 daugiabučius namus ir du bendrabučius), t. y. 611 statybos leidimų arba 7 procentais mažiau negu 2007 metais. Daugiau kaip 98 procentai visų statybos leidimų buvo išduoti 1–2 butų gyvenamiesiems namams ir tik 2 procentai – daugiabučiams namams statyti. Paprastai tais pačiais metais realizuojama tik dalis išduotų statybos leidimų, todėl tikrasis gyvenamųjų namų statybos lėtėjimo mastas yra didesnis.

2008 m. šalyje pastatyti 5354 negyvenamieji pastatai, jų bendrasis plotas sudarė 1870 tūkst. m², t. y. 263 tūkst. m² daugiau negu 2007 metais. Daugiausia pagal bendrąjį plotą pastatyta pramoninių ir sandėlių pastatų (591 tūkst. m²), prekybos, viešbučių ir maitinimo įmonių (443 tūkst. m²). 2008 m. išduoti 2293 statybos leidimai statyti 3088 negyvenamuosius pastatus, t. y. 81 leidimu mažiau negu pernai. Bendrasis leistų statyti negyvenamųjų pastatų plotas – apie 1991 tūkst. m², t. y. 255 tūkst. m² mažiau negu 2007 metais. Daugiausia (28%) pagal bendrąjį plotą leista statyti prekybos, viešbučių ir maitinimo įmonių, pramoninių ir sandėlių pastatų (27%) ir kt.

Statybos leidimai naujiems gyvenamiesiems pastatams statyti

	Išduota leidimų	Leista statyti				
		pastatų	butų	butų skaičius, palyginti su 2007 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), proc.	naudingasis plotas, tūkst. m ²	vidutinis buto naudingasis plotas, m ²
Iš viso	8189	8239	15928	-17,2	1883,8	117,9
1–2 butų namai	8053	8066	8677	-6,2	1398,4	161,2
3 ir daugiau butų namai (daugiabučiai)	134	171	7251	-27,3	480,0	66,2
bendrabučiai	2	2	x	x	5,4	x

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas.

Išankstiniais duomenimis, 2008 m. šalyje į ilgalaikį materialųjį turtą investuota 22 mlrd. litų, bet augimo tempas nesiekė net vieno procento, palyginti su 2007 m. Didžiausią (62%) investuotų lėšų dalį sudarė investicijos į statybą; 36 procentai visų investicijų buvo skirta visų rūšių ilgalaikiam turtui įsigyti. Palyginti su 2007 m., investicijos į pastatų ir inžinerinių statinių statybą padidėjo 5 procentais. Mažėja investicijos žemei įsigyti, 2008 m. jos sumažėjo 44 procentais, palyginti su 2007 m.

Gyvenamiesiems pastatams statyti ir pirkti buvo skirta daugiau kaip 3 mlrd. litų (15% visų investicijų).

Materialinės investicijos 2008 metais

	Investicijos, mln. Lt	Sudėtis, proc.	Palyginti su 2007 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), proc.
Iš viso	21633,2	100,0	0,3
Statybai	13418,9	62,0	5,4
Įrengimų, mašinų, transporto priemonių remontui	335,2	1,6	-25,8
Pastatams, inžineriniams statiniams įsigyti	1354,9	6,3	-12,7
Įrengimams, mašinoms, inventoriui, transporto priemonėms įsigyti	5977,5	27,6	2,5
Žemei įsigyti	481,3	2,2	-44,4
Kitos išlaidos (melioravimas ir kt.)	65,4	0,3	-1,5

Infliacija, darbo rinka, ekonomikos dinamika

Nors nominaliųjų pajamų augimas 2008 metais dar nelėtėjo, vartotojų perkamąją galią sumažino infliacija. Pasiekusi pastarųjų kelerių metų piką, nuo metų vidurio bendroji metinė infliacija ėmė mažėti. Bendrą kainų augimą pastebimai sumažino pastaruoju metu kritusios degalų kainos ir lėtesnis maisto produktų kainų didėjimas.

Kainų kritimo lūkesčiai nekilnojamojo turto rinkoje ir blogesnės ūkio raidos perspektyvos stipriai sulėtino ir būsto, ir vartojamųjų paskolų portfelio augimą.

Sulėtėjusi ūkio plėtra mažino įtampą darbo rinkoje. Nors 2008 m. pirmoje pusėje nedarbo lygis padidėjo nežymiai, vėliau bendras laisvų darbo vietų lygis krito. Darbo užmokesčio augimas sulėtėjo, ypač statybų ir finansinio tarpininkavimo sektoriuose, kuriuose atlyginimų augimas pastaraisiais metais buvo sparčiausias. Darbo išteklių pradėjo persiskirstyti, mažėjant darbo užmokesčio augimui, o nedarbo lygis kilo gana nuosaikiai. Netvarus darbo užmokesčio augimas, pastaraisiais ketvirčiais apie tris kartus viršijęs darbo našumo didėjimą, sulėtėjo, o 2009 m. stipriai sulėtės iki nežymiai teigiamų rodiklių ir bus mažesnis už darbo našumo augimą. Darbo jėgos emigracija turėtų mažėti ir nebedidinti spaudimo darbo užmokesčiui.

Ekonomikos dinamiką galima įvertinti pagal žemiau pateiktą lentelę:

Rodikliai	I-IV	I	II	III	IV
Infliacija, %					
2006	4,5	0,8	1,4	0,3	2,0
2007	8,1	0,9	1,6	2,4	3,1
2008	8,5	3,8	2,7	1,1	0,7
Šalies ūkio darbuotojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt					
2006	1495,7	1437,0	1519,7	1653,5	1731,3
2007	1802,4	1737,8	1826,3	1949,8	2052,0
2008*	2174,0	2151,3	2236,8	2319,9	2319,9
palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, %					
2006	117,2	113,2	114,1	119,9	119,1
2007	120,5	120,9	120,2	117,9	118,5
2008	120,6	123,8	122,5	119,0	113,1
Šalies ūkio darbuotojų vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis, Lt					
2006	1092,9	1019,6	1072,5	1239,2	1293,7
2007	1351,9	1306,7	1368,6	1455,1	1526,6
2008*	1667,2	1650,6	1713,1	1773,7	1773,1
Šalies ūkio darbuotojų realusis darbo užmokestis, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, %					
2006	114,9	108,1	108,8	121,4	120,5
2007	117,0	122,9	121,8	110,9	109,5
2008*	111,2	114,2	111,7	109,1	98,8
Vidutinė senatvės pensija, Lt					
2006	476,88	446,61	447,16	506,78	507,24

Rodikliai	I-IV	I	II	III	IV
2007	595,41	553,89	577,02	623,09	627,48
2008		738,32	738,18	784,42	
Visos pramonės produkcija (be PVM ir akcizo), palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, %					
2006	107,3	112,3	112,9	106,6	98,6
2007	104,0	98,9	102,9	108,4	105,8
2008	102,7	107,2	107,2	101,7	95,2
Bendroji žemės ūkio produkcija, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, to meto gamintojų kainomis, %					
2006	87,1	97,5	100,6	75,9	97,6
2007	116,7	100,6	110,8	129,4	96,3
2008*	100,3*	98,0	103,3	105,8	69,4*
Eksportas, mln. Lt					
2006	38888	9075	10135	10026	9652
2007	43192	9655	10942	11562	11033
2008*	55521	12616	14888	15543	12474
Importas, mln. Lt					
2006	53275	11860	13353	13929	14133
2007	61504	13716	15868	15967	15953
2008*	72003	17751	19240	19331	15681
Tiesioginės užsienio investicijos laikotarpio pradžioje, mln. Lt					
2006		23895,8	24669,3	24186,9	25200,2
2007		28924,6	31997,0	33517,8	35003,0
2008*		35503,9	34433,9	34632,6	33483,8
BVP, tenkantis vienam gyventojui, to meto kainomis, Lt					
2006	24393	5107	5966	6543	6777
2007*	29073	5991	7224	7760	8098
2008*	33167	7266	8510	8891	8499

* Išankstiniai duomenys.

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas.

Lietuvos ekonomikos raidos perspektyvos

2008 m. ketvirtą ketvirtį metinis BVP augimas buvo neigiamas ir šalies ūkio ciklas perėjo į nuosmukio etapą. Lietuvos ūkio augimas tiesiogiai priklauso nuo eksporto plėtros ir vidaus vartojimo augimo. Vidaus vartojimo nuosmukis, susijęs su pasikeitusia situacija darbo rinkoje ir mažiau palankiomis skolinimosi sąlygomis, neskaitins importo augimo. Siekdami stabilios ir ilgalaikės ekonomikos plėtros, Lietuvos gamintojai turi užtikrinti savo prekių ir paslaugų pardavimą užsienio rinkoms. Tačiau 2009 m. sausio mėnesį, palyginti su 2008 m. sausio mėnesiu, eksportas sumažėjo 14,6 procento, be mineralinių produktų – 22,3 procento;

lietuviškos kilmės prekių eksportas sumažėjo 15,1 procento, o be mineralinių produktų – 26,8 procento. 2009 m. sausio mėn., palyginti su 2008 m. gruodžio mėn., sumažėjo 9,3 procento.

2009 m. sausio mėnesį svarbiausios Lietuvos eksporto partnerės buvo Rusija (10,4%), Latvija (10,0%), Vokietija (8,0%), Nyderlandai (6,8%). Pirmosios dvi valstybės susiduria pačios su didelėmis finansinėmis ir ekonominėmis problemomis.

Pagrindiniu eksporto varikliu Lietuvoje buvo ir išlieka apdirbamoji pramonė, kuri beveik dešimtmetį gana sparčiai plėtojosi. Būtent šis sektorius, sugebėjęs operatyviai persiorientuoti į Vakarų rinkas, ištraukė Lietuvos ūkį iš duobės kilus krizei Rusijoje ir ilgai paskatino į vidaus rinką orientuotų veiklų (statybos, mažmeninės prekybos ir kt.) ekspansiją. Apdirbamoji pramonė ne tik lemia eksporto raidą, bet ir yra daugiausia pridėtinės vertės sukuriantis ekonomikos sektorius. Lietuvoje šio sektoriaus indėlis į praėjusių metų BVP sudarė apie penktadalį – gerokai daugiau nei kitose Baltijos šalyse ar vidutiniškai ES. Be to, šiame sektoriuje dirba apie 17 proc. visų dirbančių žmonių. Tačiau Lietuvos statistikos departamento duomenimis, per pirmąjį 2009 metų mėnesį apdirbamoji pramonė sumenko net 21,8 procento. Be abejo, vienas mėnuo tikrai per trumpas laikotarpis rimtoms išvadoms padaryti, tačiau ir praėjusių metų apdirbamosios pramonės plėtros tendencijos vertė sunerinti. Jau pirmąjį 2008 metų pusmetį išryškėjo aiški apdirbamosios gamybos (be „Mažeikių naftos“) plėtros lėtėjimo tendencija, o antrasis pusmetis pasižymėjo vis spartesniu gamybos smukimu. Į Lietuvos rinką nukreiptų pramonės įmonių rezultatai ėmė prastėti dėl itin smarkiai sumažėjusių vartotojų ir verslo subjektų lūkesčių bei sumenkusios vidaus paklausos, o eksporto plėtrą stabdė sunkėjanti padėtis aplinkinėse rinkose.

Statistikos departamento atliekamo prekybos ir maitinimo įmonių tyrimo išankstiniais duomenimis, mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta 2009 m. sausio–vasario mėnesiais, palyginti su tuo pačiu 2008 m. laikotarpiu, palyginamosiomis kainomis sumažėjo 29,8 procento (2008 m. sausio–vasario mėn., palyginti su tuo pačiu 2007 m. laikotarpiu, apyvarta augo 22,4 procento). Automobilių degalų mažmeninės prekybos įmonių apyvarta 2009 m. sausio–vasario mėnesiais, palyginti su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 19,2 procento palyginamosiomis kainomis. Įmonių, prekiaujančių maisto prekėmis, apyvarta 2009 m. sausio–vasario mėnesiais, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 13,4 procento palyginamosiomis kainomis. Labiausiai sumažėjo įmonių, kuriose dirba 1–9 darbuotojai, apyvarta – 21,4 procento, įmonių, kuriose dirba 10–49 darbuotojai, – 20,3 procento, o įmonių, kuriose dirba 50 ir daugiau darbuotojų, – 12,6 procento palyginamosiomis kainomis. Ne maisto prekėmis (neįskaitant automobilių) prekiaujančių įmonių apyvarta 2009 m. sausio–vasario mėn., palyginti su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 23 procentais palyginamosiomis kainomis. Šioje grupėje labiausiai sumažėjo įmonių, kuriose dirba 10–49 darbuotojai, apyvarta – 22,8 procento. Įmonių, kuriose dirba 1–9 darbuotojai, apyvarta sumažėjo 22,6 procento, o įmonių, kuriose dirba 50 ir daugiau darbuotojų, – 21,5 procento palyginamosiomis kainomis. Variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta 2009 m. sausio–vasario mėn., palyginti su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 57,2 procento palyginamosiomis kainomis. Maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių apyvarta 2009 m. sausio–vasario mėnesiais sumažėjo 18,5 procento palyginamosiomis kainomis. Mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta 2009 m. vasario mėnesį sumažėjo 5,3 procento palyginamosiomis kainomis. Vasario mėnesį, palyginti su 2009 m. sausio mėnesiu, mažmeninės prekybos, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą, įmonių apyvarta sumažėjo 6,6 procento. Įmonių, prekiaujančių ne maisto prekėmis (neįskaitant automobilių), apyvarta sumažėjo 8,9 procento, o prekiaujančių maisto prekėmis – 6,4 procento palyginamosiomis kainomis.

Variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta 2009 m. vasario mėn., palyginti su 2009 m. sausio mėn., padidėjo 1,2 procento palyginamosiomis kainomis. Maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių apyvarta 2009 m. vasario mėn. sudarė 69,6 mln. litų ir, palyginti su 2009 m. sausio mėn., sumažėjo 11,7 procento palyginamosiomis kainomis. Mažmeninės prekybos, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą, įmonių apyvarta 2009 m. vasario mėn., palyginti su 2009 m. sausio mėn., eliminavus sezono įtaką, sumažėjo 2,3 procento, o palyginti su 2008 m. vasario mėn., eliminavus darbo dienų skaičiaus įtaką, – 19 procentų.

Kyla klausimas: ar galima artimiausiu metu tikėtis išryškėjusių tendencijų esminių pokyčių? Deja, atsakymas neigiamas, nes prastos ir užsienio rinkų perspektyvos. Pastaruoju metu susidaro įspūdis, kad valstybės pradėjo lenktyniauti skelbdamos vis blogesnius faktinius plėtros rodiklius ir niūresnes prognozes. Pasaulio krizė negailestingai baudžia ir didžiausias, ir mažas pasaulio ekonomikas, visas pasaulis vis labiau grimzta į recesiją, ir paklausos mažėjimas tapo ne vienos ar keleto valstybių, o būtent viso pasaulio fenomenu. Akivaizdu, kad esant tokiai situacijai nemažos Lietuvos pramonės įmonių dalies likimas, švelniai tariant, yra miglotas. Todėl Lietuvos Vyriausybei būtina kuo greičiau įgyvendinti verslo gelbėjimo priemones, kurios leistų šalies ūkio flagmanui išsilaikyti vandens paviršiuje iki pasaulio ekonomikos recesijos pabaigos, nes jam paskendus Lietuva praras turimas eksporto rinkas, kurias vėliau susigrąžinti bus labai sunku arba tiesiog neįmanoma, o be eksporto plėtros neverta tikėtis, kad ūkis atsigaus.

Lietuvos bankas, atliekantis Lietuvos ekonomikos stebėseną ir analizę, numato, kad BVP žemiausią tašką pasieks 2010 m. antroje pusėje, o Lietuvos finansų ministerija BVP kritimą 2009 m. prognozuoja 10,5 proc.

Prognozuojama, kad 2009–2010 m. infliacija dėl gerokai silpnescio išorės spaudimo mažės. 2008 m. viduryje prasidėjusį naftos kainų kritimą toliau palaikė pastebimai blėstanti pasaulinė energijos išteklių paklausa. Atsižvelgiant į pesimistinius bendrus rinkos lūkesčius dėl žaliavų kainų atsigavimo, numatoma, kad vartojimo kainų tendencijos Lietuvoje artimiausiais metais bus gana palankios, nors išlieka didelė staigių trumpalaikių žaliavų kainų svyravimų tikimybė. Tikimasi, kad 2009–2010 m. kainų pokyčiai šalyje bus nuosaikesni ir dėl silpnėjančios vidaus paklausos. Vidaus ir išorės spaudimą mažinantys veiksniai turėtų lemti bendros infliacijos mažėjimą visu prognozuojamu laikotarpiu. Neapibrėžtumas dėl ūkio raidos yra labiausiai susijęs su tolesne pasaulio ekonomikos raida ir šalies ekonomine politika. Tolesnė žymaus užsienio šalių ekonomikos augimo prognozių tikslinimo tikimybė išlieka didelė ir gali prisidėti prie blogesnio Lietuvos išorės paklausos ir ūkio atsigavimo perspektyvų vertinimo. Kitokią ūkio raidą gali lemti ir šalies vyriausybės ekonominės politikos pokyčiai. Vykdoma fiskalinė politika gali griežtėti, jei biudžeto pajamų bus surinkta mažiau nei planuojama. Sąlygas fiskalinei politikai laisvėti savo ruožtu sudarytų iš esmės pagerėjusios biudžeto deficito finansavimo galimybės skolinantis tarptautinėse rinkose.

Apibendrinant išorės sąlygas, kuriomis Registrų centras dirbo 2008 metais, galima drąsiai teigti, kad jos buvo gana palankios, išskyrus neigiamą infliacijos poveikį, kuris turėjo įtakos įmonės veiklos pajamingumui augant sąnaudoms. Tačiau didžiausi išbandymai laukia įmonės nuo antrojo 2009 metų ketvirčio dėl teikiamų klientams paslaugų poreikio sumažėjimo, klientų nemokumo, valstybinių institucijų biudžetų apmokėti už įmonės teikiamas paslaugas apkarpymo ir valstybės programų finansavimo nutraukimo. Iš to seka klientų aptarnavimo tinklo mažinimas, darbuotojų atleidimas, klientų aptarnavimo bloginimas ir su tuo susijusių ekonominių finansinių problemų atsiradimas įmonėje tiek krizės laikotarpiu, tiek ir pradėjus ekonomikai šalyje augti. Įmonės monopolininkės, valstybės viešojo intereso paslaugų teikėjos, kylant ekonomikai, atstatymas iki esamos situacijos ir tolesnė jos plėtra kainuos dar daugiau negu jos veiklos susiaurinimas. Tai turi būti sprendžiama Registrų centro veiklos strategijoje.

4. Registrų centro veikla

Registrų centro 2008 metų strateginė veikla buvo suformuota atsižvelgiant į įmonės savininko ir įmonės vadovybės keliamus jai reikalavimus, vadovaujantis klientų poreikiais, įmonės galimybėmis ir įstatais bei Registrų centrą supančia išorės aplinka. Atlikus strateginę analizę, buvo parengtas įmonės biudžetas ir organizacijos tikslinė orientacija: misija, vizija, vertybės ir tikslai.

Misija – dėl ko mes egzistuojame

Įgyvendinti valstybės nekilnojamojo turto administravimo politiką, t. y. tobulinti daugiatislę nekilnojamojo turto kadastrą, daiktų, daiktinių teisių, turto adresų ir verčių bei juridinių asmenų registravimo sistemą, užtikrinančią įregistruotų teisių apsaugą, ir patikimos informacijos teikimą visiems piliečiams, rinkos dalyviams ir valdžios bei valdymo institucijoms.

Vizija - kur mes norime nueiti

Ateities įmonė, siekianti tobulos kokybės ir globalizacijos. Kokybė remiasi verslo procesų paprastumu, greičiu ir optimalia kaina. Globalizacija veda prie virtualios įmonės savo verslo procesų perprojektavimo.

Vertybės:

- Profesionalumas:
*Užtikriname atsakingą požiūrį į mums patikėtų uždavinių sprendimų.
Palaikome ir skatiname kvalifikacijos bei kūrybinį darbuotojų tobulėjimą.
Nuolat domimės viešuoju interesu, verslo aplinka, žmonių poreikiais.
Gerai žinome, ką darome ir aktyviai siekiame sužinoti dar daugiau.
Atrandame geriausius sprendimus ir pasiūlymus savo klientams bei partneriams.*
- Pagarba ir bendradarbiavimas:
*Žinome, kad kiekvienas žmogus yra vertingas.
Vertiname ir skatiname tarpusavio pagalbą, nes geriems darbo rezultatams pasiekti būtinas komandinis darbas.
Vertiname ir palaikome vadovų ir pavaldinių abipusę pagarbą bei pasitikėjimą, pripažįstame pagrįstą kritiką ir džiaugiamės siūlomomis inovacijomis.
Esame arti kliento. Grindžiame bendravimą su klientais mandagumu, paslaugumu, nesavanaudiškumu ir pagarba.
Dalindamiesi žiniomis ir patirtimi siekiame bendro tikslo.*
- Noras laimėti:
*Keliame sau ambicingus tikslus ir juos įgyvendiname.
Mokslo ir technikos pergalės, mūsų patirtis ir profesionalumas žadina pasitikėjimą savimi. Laimime todėl, kad mes esame stiprūs, o ne kiti silpni.
Mokame pralaimėti, nes tai skatina veikti ir tobulėti.*
- Atsakomybė:
*Laikomės įstatymo viršenybės ir tarnybinio bendradarbiavimo principų.
Nebijome įsipareigoti ir tvirtai laikomės duotų pažadų.
Kiekvienas atsakome už kokybišką ir savalaikį funkcijų vykdymą.
Pripažįstame savo klaidas, iš jų mokomės ir jų nekartojame.
Pasitikime ir užsitarnaujame kitų pasitikėjimą.*
- Novatoriškumas:
*Kuriame ir įgyvendiname naujus, drąsius ir efektyvius projektus bei sprendimus.
Žinome, kad žingsniai į priekį – unikali technologija.
Siekiamo būti pavyzdys kitiems.
Esame atviri naujovėms – nestandartiniai sprendimai atveria mums naujas galimybes.*
- Dinamiškumas:

Mūsų veiklos prioritetas – pranokti kliento lūkesčius ir suteikti jam daugiau nei jis tikisi iš mūsų.

Laikomės kūrybinės laisvės vykdydami ar užbaigdami projektus. Ten, kur nėra laisvės kūrybai – nėra gyvenimo dinamikos.

Kūrybiškai bendradarbiaujame tarptautinėje erdvėje.

- Registrų centro ir šalies įvaizdžio svarba:
Įsitvirtiname tarptautiniame gyvenime sulaukdami pasaulinės visuomenės pripažinimo. Gauname tarptautinių užsakymų, apdovanojimų ir padėkų. Tampame garbingi mokytojai bei patirties skleidėjai kitose šalyse. Branginame ir tobuliname pasiektus rezultatus sudarydami pasauliui darbščios, protingos bei patikimos tautos ir modernios valstybės įvaizdį. Naudojame, tobuliname ir kuriame savo veiklai tokias technologijas ir paslaugas, kurios mažina ir naikina korupcijos apraiškas.
- Strateginiai tikslai. Vykdam įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimus, tenkinant piliečių ir ūkio subjektų lūkesčius, Registrų centro strateginiai tikslai yra:
- *atsakingai, vadovaujantis teisės aktais ir įmonėje sukurtomis informacinėmis sistemomis, tvarkyti Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, Adresų registrą ir Juridinių asmenų registrą;*
- *diegti naujas technologijas, įgyvendinti elektroninį parašą ir įmonės elektroninio dokumentų archyvo tvarkymą;*
- *įgyvendinti „vieno langelio“ principą tvarkant Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, Adresų registrą ir Juridinių asmenų registrą;*
- *bendradarbiaujant su šalies valdžios institucijomis ir užsienio partneriais, plėsti, tobulinti ir kurti su šiais ir kitais registrais susijusias informacines sistemas;*
- *plėsti ir didinti produktų (paslaugų) pardavimo kanalus;*
- *būti lyderiais savo darbais ir pasiekimais tarptautiniame erdvėje, keliant ir gerinant Lietuvos įvaizdį;*
- *užtikrinti darbuotojų pasitenkinimą darbu ir didinti jų lojalumą įmonei.*
- *dirbti pelningai.*

Kad būtų realizuoti strateginiai tikslai, vadovaujantis išdėstytomis vertybėmis, turi būti nuolat tobulinamas klientų aptarnavimas, klientų aptarnavimo aplinka ir mokomi darbuotojai, turi būti aktyvi darbuotojų pozicija dalyvaujant darbo grupėse ir pasitarimuose, rengiant teisės aktų projektus, susijusius su Registrų centro interesais ir integraciniais projektais ir pan.

Klientų aptarnavimo padalinių tobulinimas

2008 m. Registrų centras toliau tobulino klientų aptarnavimo sistemą. Vasario mėnesį duris atvėrė Registrų centro Telšių filialo skyrius Rietave, birželio mėnesį naujame pastate įsikūrė Utenos filialas, o Šakiuose – Marijampolės filialo Šakių skyrius. Nuo kovo mėnesio pertvarkyti ir suremontuoti klientus pasitiko Biržų, Jurbarko, Kėdainių ir Švenčionių skyriai. Liepos 2 d. veiklą pradėjo Marijampolės filialo Kalvarijos skyrius.

2008 m. buvo tęsiami Marijampolės filialo pastato ir Kėdainių skyrių pastatų projektavimo darbai bei Druskininkų skyriaus statyba.

2009 m. planuojama, atsižvelgiant į galimybes krizės laikotarpiu, gerinti klientų aptarnavimo sąlygas ir kituose skyriuose bei filialuose.

Mokymas

2008 m. liepos ir spalio mėnesiais buvo suorganizuoti mokymo kursai registratoriams (dalyvavo 136 darbuotojai), vasario ir spalio mėnesiais – kadastro tvarkytojo darbuotojams: kadastro duomenų tvarkymo specializacijos – 107 darbuotojams, GIS specializacijos – 43 darbuotojams. Gegužės ir rugsėjo mėnesiais vyko archyvarų kvalifikaciniai mokymai (dalyvavo 125 archyvarai), sausio bei vasario mėnesiais buvo suorganizuoti kvalifikaciniai mokymai matininkams, juose dalyvavo 273 darbuotojai.

Lapkričio ir gruodžio mėnesiais vyko antikorupcinio mokymo kursai, kuriuose dalyvavo 51 įmonės darbuotojas.

2008 m. iš viso buvo atestuoti 104 įmonės filialų registratoriai, 115 kadastro tvarkytojo darbuotojų ir 103 archyvarai.

Kadastro darbuotojų metodinis darbas

Kadastro duomenų tvarkymo skyriaus darbuotojai 2008 metais:

- dalyvavo darbo grupėje rengiant teisės akto projektą dėl Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų pakeitimo;
- dalyvavo darbo grupėje rengiant teisės aktų pakeitimus dėl statybos dokumentuose (nekilnojamojo turto objektų statybos ar rekonstrukcijos projektuose bei leidimuose statyti ar rekonstruoti nekilnojamojo turto objektus) ir Nekilnojamojo turto kadastre įrašomų duomenų atitikimo ir pasiūlymų;
- dalyvavo darbo grupėje atliekant nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos struktūros ir turinio atitikimo šiuolaikinių technologijų reikalavimus analizę ir rengiant pasiūlymus dėl šios srities teisės aktų pakeitimo;
- dalyvavo darbo grupėje, nagrinėjančioje problemas, kylančias dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų įrašymo ar pakeitimo Nekilnojamojo turto kadastre, kai steigiamos naujos saugomos teritorijos ar keičiamos jų esamos ribos (organizatorius – Aplinkos ministerija);
- Centrinio registratoriaus ginčų nagrinėjimo komisijos posėdžiuose nagrinėjo skundus dėl teritorinių registratorių priimtų sprendimų;
- rengė sprendimus dėl kadastro tvarkytojo darbuotojų priimtų sprendimų;
- dalyvavo organizuojant kadastro tvarkytojo darbuotojų (GIS ir kadastro duomenų tvarkymo specializacijos) kvalifikacijos kėlimą: skaitė paskaitas, parengė testus kadastro tvarkytojams, pravedė atestaciją;
- dalyvavo archyvarų atestacinės komisijos darbe;
- skaitė paskaitas kadastro klausimais registratoriams, archyvarams ir matininkams;
- teikė pasiūlymus ir pastabas dėl rengiamų teisės aktų projektų: dėl STR 1.01.09:2002 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“ pakeitimo; dėl STR 1.14.01:1999 „Pastatų plotų ir tūrių skaičiavimo tvarka“ pakeitimo“;
- dėl pastatų ir patalpų paskirties keitimo tvarkos aprašo;
- dalyvavo kuriant bendrą statybų klasifikatorių (organizatorius - Lietuvos statybininkų asociacija); lankėsi Danijoje susipažino su Danijos statybos klasifikatorių sistema.

2008 metais Kadastro duomenų tvarkymo skyrius parengė:

- Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių, įrašytų nekilnojamojo turto registre, įrašų pakeitimo tvarką;
- Nekilnojamojo turto registro išrašų struktūrą (kadastro duomenų);
- Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės klasifikatorių pakeitimus;

- Nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų įrašymo ir pakeitimo žymų bei kitų kadastro žymų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą tvarką;
- Statinių išregistravimo iš Nekilnojamojo turto registro tvarką.

Taip pat Kadastro duomenų tvarkymo skyrius rengė atsakymus į skundus ir paklausimus, konsultavo interesantus ir filialų darbuotojus nekilnojamojo turto kadastro klausimais telefonu, elektroniniu paštu į pateiktus klausimus, dalyvavo pasitarimuose, teikė pasiūlymus ir pastabas dėl kitų skyrių rengiamų dokumentų.

Kokių rezultatų pasiekėme 2008 metais?

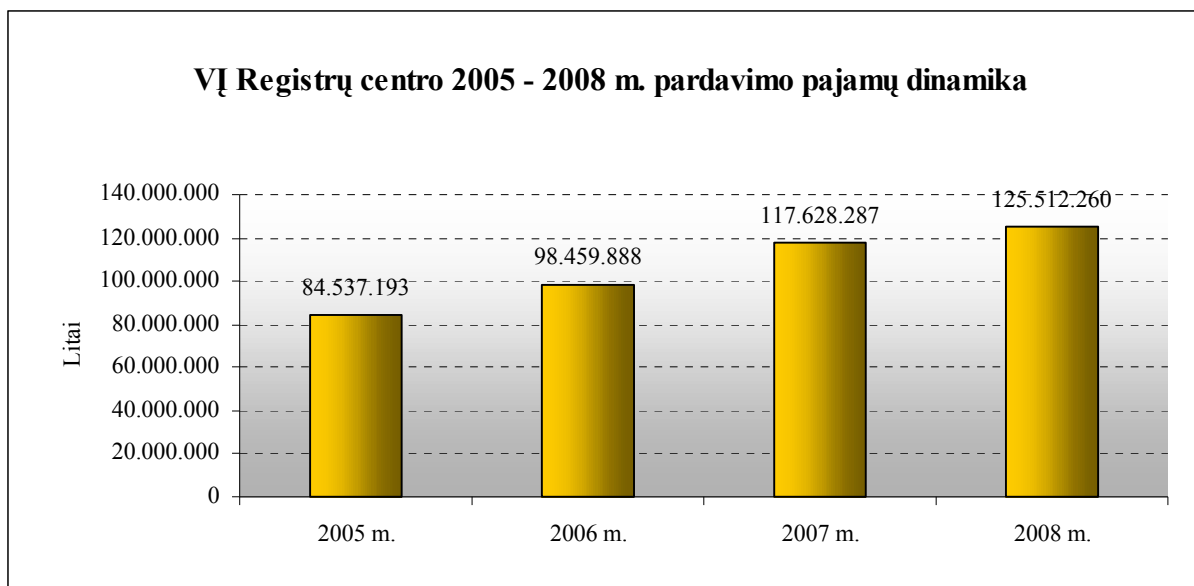
Metinės ataskaitos 3 skyriuje apžvelgta 2008 metų ekonominė situacija turėjo įtakos įmonės veiklai.

4.1. Ekonominiai ir finansiniai rezultatai

Registrų centro 2007–2008 m. pajamų struktūra ir pokyčiai

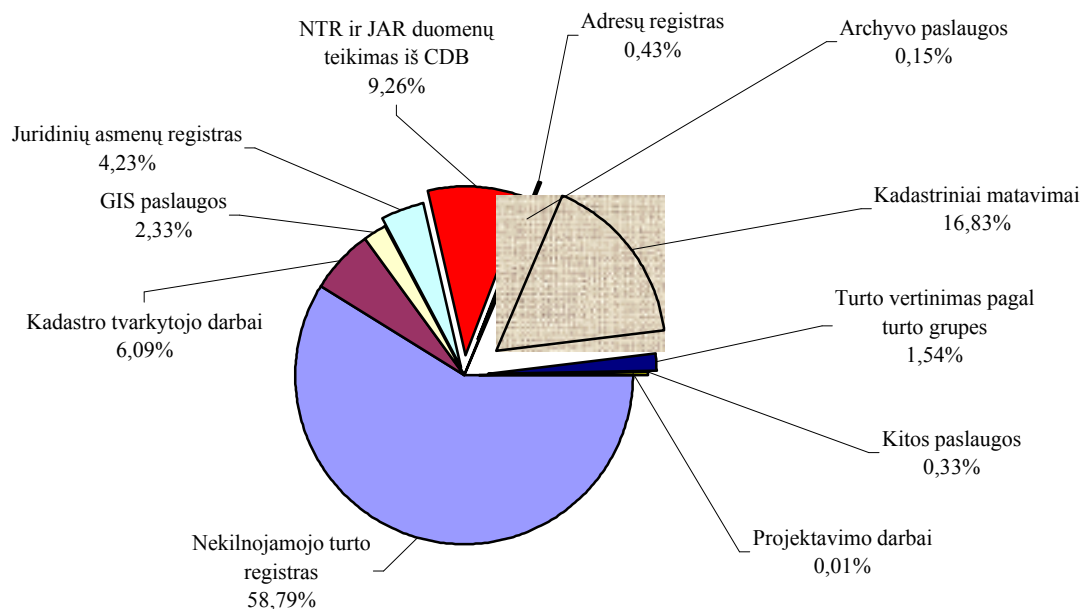
Eil. Nr.	Pajamų šaltiniai	2007 m., Lt	2008 m., Lt	Pasikeitimai, palyginti su 2007 m. (+, -)	
				Lt	%
1	Pajamos iš viso:	118.308.046	126.284.048	7.976.002	6,7
1.1	Pardavimo pajamos iš viso:	117.628.287	125.512.260	7.883.973	6,7
1.1.1	Nekomercinių paslaugų pajamos iš viso:	95.621.686	100.243.794	4.622.108	4,8
1.1.1.1	Nekilnojamojo turto registro (NTR):	78.696.663	81.946.524	3.249.861	4,1
1.1.1.1.1	duomenų teikimo iš CDB	9.539.369	11.285.148	1.745.779	18,3
1.1.1.2	Kadastro tvarkymo	7.162.508	6.481.862	-680.646	-9,5
1.1.1.3	GIS	2.740.404	3.251.306	510.902	18,6
1.1.1.4	Juridinių asmenų registro (JAR):	6.329.737	8.022.294	1.692.557	26,7
1.1.1.4.1	duomenų teikimo iš CDB	1.349.660	1.815.044	465.384	34,5
1.1.1.5	Adresų registro	506.893	308.198	-198.695	-39,2
1.1.1.6	Archyvo	174.806	208.568	33.762	19,3
1.1.1.7	Kitų nekomercinių	10.675	25.042	14.367	134,6
1.1.2	Komercinių paslaugų pajamos iš viso:	22.006.601	25.268.466	3.261.865	14,8
1.1.2.1	NT objektų kadastrinių matavimų	19.795.192	22.646.804	2.851.612	14,4
1.1.2.2	Turto vertinimo	1.815.898	1.826.833	10.935	0,6
1.1.2.3	Projektavimo	15.099	20.715	5.616	37,2
1.1.2.4	Sertifikatų išdavimo	0	3.683	3.683	
1.1.2.5	Kitų komercinių	380.412	770.431	390.019	102,5
1.2	Kitos veiklos pajamos	398.354	630.125	231.771	58,2
1.3	Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	281.405	141.663	-139.742	-49,7

Registrų centro pajamos 2008 m., palyginti su 2007 m., padidėjo tik 6,7 procento, o 2007 m., palyginti su 2006 m., padidėjo 19,5 procento. Tokiam sulėtėjusiam pajamų augimui įtakos turėjo 2008 m. prasidėjusi bendra pasaulinė krizė, o Registrų centro pajamoms – Lietuvoje sumažėjęs nekilnojamojo turto rinkos aktyvumas, nes įmonės pardavimo pajamų struktūroje pagrindinę dalį sudaro Nekilnojamojo turto registro pajamos. Nekilnojamojo turto registro pajamos, atėmus duomenų teikimą iš CDB, 2008 m., palyginti su 2007 m., padidėjo tik 2,2 procento, o 2007m., palyginti su 2006 m., – 22,9 procento.

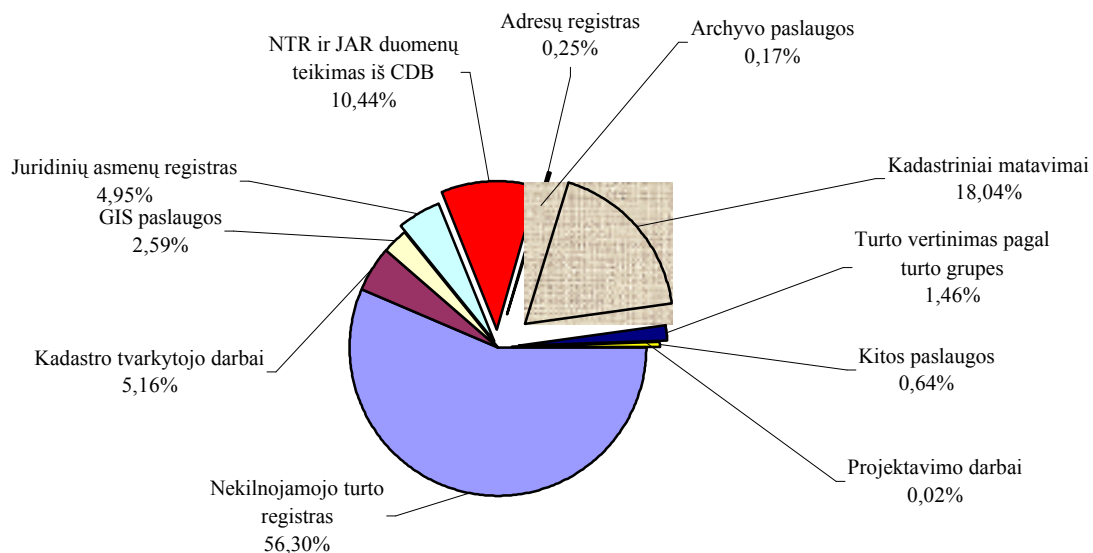

Nelabai pakito ir paslaugų struktūra (žr. diagramas).

VĮ Registrų centro pardavimo paslaugų struktūra 2007 m.

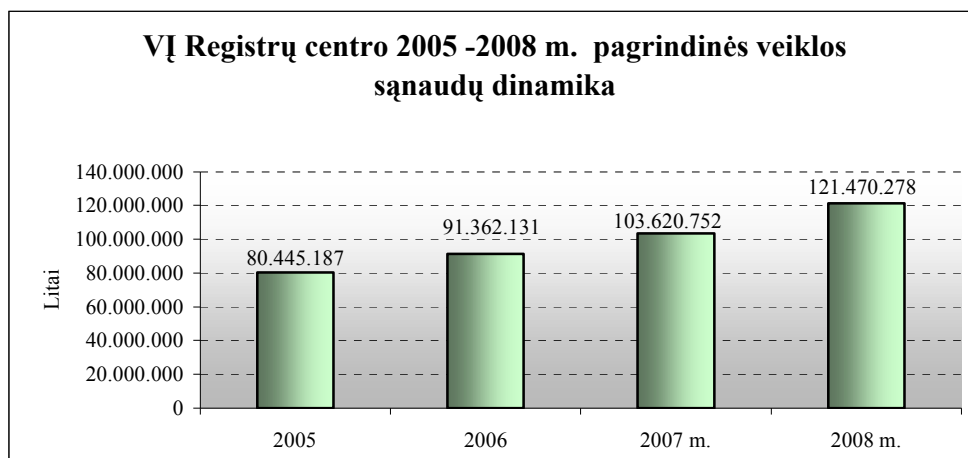
VĮ Registrų centro pardavimo paslaugų struktūra 2008 m.

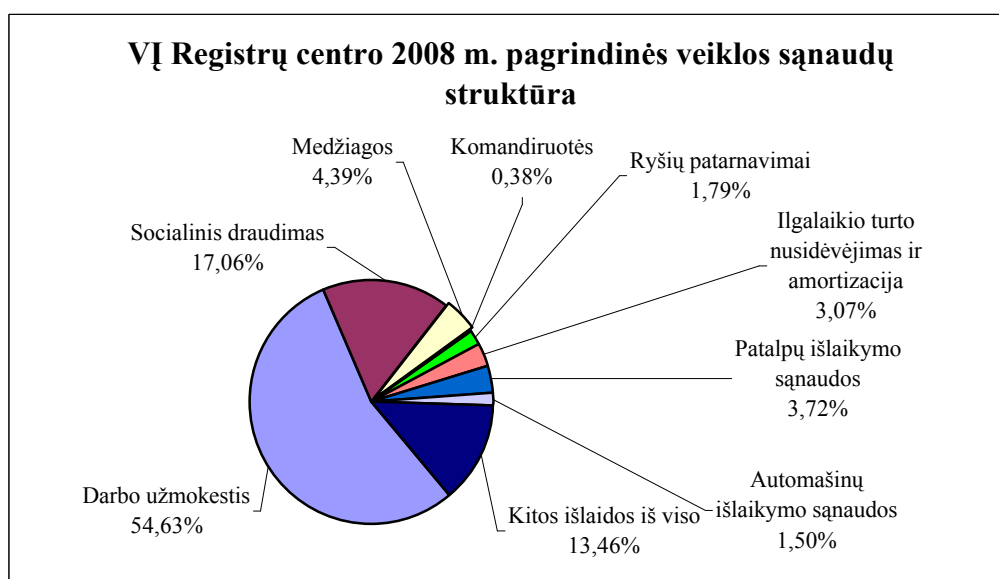
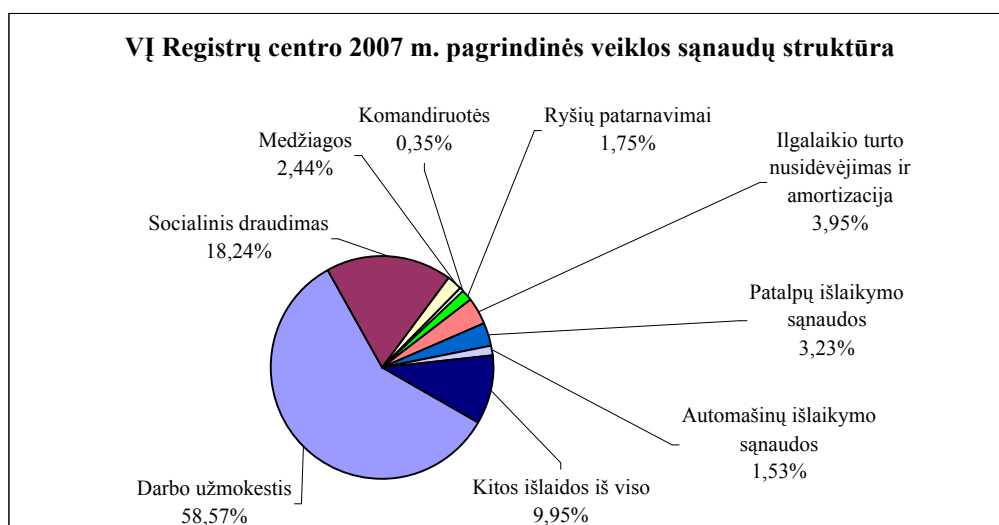
Registru centro 2007–2008 m. sąnaudų struktūra ir pokyčiai

Eil. Nr.	Straipsnių pavadinimas	2007 m., Lt	2008 m., Lt	Pasikeitimai (+, -)	
				Lt	%
1.	Darbo užmokestis	60.691.467	66.356.220	5.664.753	9,3
2.	Socialinis draudimas	18.902.761	20.726.051	1.823.290	9,6
3.	Įmokos į garantinį fondą	123.248	106.595	-16.653	-13,5
4.	Medžiagos	2.527.654	5.329.586	2.801.932	110,9
5.	Komandiruotės	358.186	462.647	104.461	29,2
6.	Ryšių patarnavimai	1.817.012	2.175.684	358.672	19,7
7.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija iš viso:	4.090.231	3.725.936	-364.295	-8,9
	iš to skaičiaus:				
7.1.	materialiojo turto (išskyrus pastatus ir autotransportą)	3.575.689	3.204.580	-371.109	-10,4
7.2.	nematerialiojo turto	514.542	521.356	6.814	1,3
8.	Patalpų išlaikymo sąnaudos	3.344.381	4.513.510	1.169.129	35,0
9.	Automašinių išlaikymo sąnaudos	1.583.748	1.826.124	242.376	15,3
10.	Atidėjimai atostogų atlyginimui	1.034.774	582.114	-452.660	-43,7
11.	Kitos išlaidos iš viso:	9.067.563	15.665.811	6.598.248	72,8
	iš to skaičiaus:				
11.1.	neatskaitomas PVM	4.218.291	4.839.834	621.543	14,7
11.2.	atsargų nurašymas	31.836	901	-30.935	-97,2
11.4.	turto nuoma	187.726	122.811	-64.915	-34,6
11.5.	programinės įrangos, kompiuterinės technikos, faksų ir dauginimo aparatų techninis aptarnavimas	1.436.663	2.645.645	1.208.982	84,2
11.6.	banko patarnavimai	155.486	184.956	29.470	19,0
11.7.	auditas	143.101	199.191	56.090	39,2
11.8.	kitos sąnaudos	2.974.187	7.672.473	4.698.286	158,0
12.	Iš viso pagrindinės veiklos sąnaudų	103.620.752	121.470.278	17.849.526	17,2
13.	Kitos veiklos sąnaudos	123.353	480.180	356.827	289,3
14.	Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	893.480	1.014.096	120.616	13,5
15.	Iš viso sąnaudų	104.637.585	122.964.554	18.326.969	17,5

Iš lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad sąnaudos 2008 m., palyginti su 2007 m., padidėjo 17,5 procento. Tam didžiulės įtakos turėjo ilgalaikio nekilnojamojo turto nuvertėjimas (materialiojo ilgalaikio turto vertės sumažėjimo sąnaudos 2008 m. sudarė 3403484 Lt), taip pat dėl apskaitos politikos keitimo ilgalaikis materialusis turtas, įsigytas verte, mažesne kaip 1000 litų, ir nematerialusis turtas, įsigytas verte, mažesne kaip 5000 litų, 2008 m. finansinėje apskaitoje pripažintas atsargomis ir nurašytas kaip medžiagų sąnaudos. Be to, pabrangus elektros energijai, šilumai bei kitoms aptarnavimo paslaugoms, padidėjo ir patalpų išlaikymo sąnaudos.

Kaip keitėsi Registrų centro pagrindinės veiklos sąnaudų struktūra, matyti iš šių diagramų.

4.2. Nekilnojamojo turto kadastro ir registro informacinė sistema

Nekilnojamojo turto kadastro ir registro informacinė sistema 2008 metais buvo tobulinama ir plėtojama siekiant įgyvendinti „vieno langelio“ principą aptarnaujant klientus bei sudaryti galimybę naudoti elektroninio parašo sistemą. Nekilnojamojo turto kadastras ir registras, tvarkydamas nekilnojamojo turto duomenis, sukaupė vieną didžiausių Lietuvoje duomenų kiekį apie nekilnojamuosius daiktus, teises į juos, šių teisių apribojimus ir juridinius faktus. Be to, duomenų banke sukaupta ir naudojama informacija apie dokumentus, kurių pagrindu buvo įvedami kadastro ir registro duomenys į Nekilnojamojo turto registro centrinį duomenų banką. 2009 m. pradžioje Nekilnojamojo turto registre buvo sukaupti duomenys apie 6,1 mln. nekilnojamųjų daiktų. Integruota kadastro ir registro duomenų informacinė sistema suteikė vartotojams galimybę duomenis apie reikiamą nekilnojamąjį daiktą gauti tiek grafiniu, tiek tekstiniu formatu. Informacinė sistema apima geografinę nekilnojamojo daikto padėtį bei jo vaizdą elektroniniame kadastro žemėlapyje, registro duomenų išrašą, pastatų patalpų planus bei objekto fotografiją.

2008 metais, įgyvendinant galimybę administruoti nekilnojamąjį turtą nuotolinio ryšio priemonėmis, buvo priimtas sprendimas įsteigti Kvalifikuotų sertifikatų centrą.

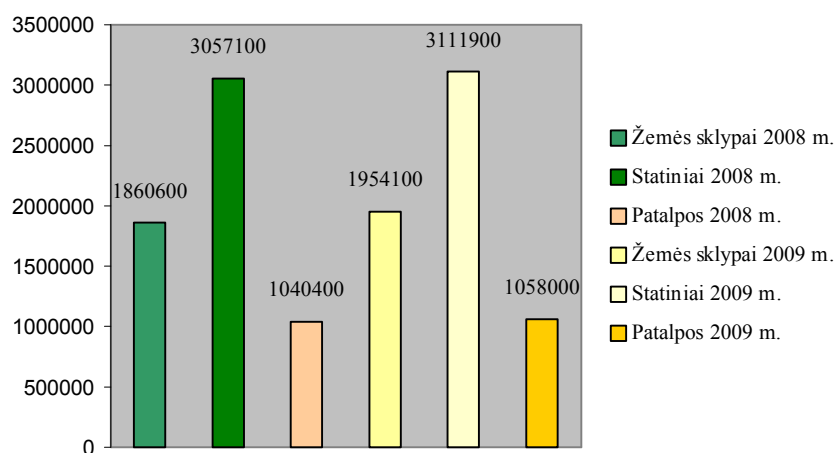
Pagrindinė šio centro įsteigimo priežastis ta, kad iki 2008 metų Lietuvoje buvo sukurta ir veikė vienintelė PKI infrastruktūra, kuri netenkino daugelio juridinių asmenų ir valstybės institucijų, kadangi buvo gana brangi ir neteikė visų el. parašui reikalingų paslaugų. Veikiančių komercinių kvalifikuotų sertifikatų teikiama paslauga kartu su specialiu įrenginiu Lietuvoje kainuoja apie 500 litų dvejiems metams.

Vienas reikšmingiausių pastarųjų metų Registrų centro darbų – viešosios elektroninės nekilnojamojo turto sandorio paslaugos (NETSVEP) sukūrimas ir įgyvendinimas iki 2009 metų.

Pagal iki 2007 m. galiojusią tvarką asmenys, norintys sudaryti nekilnojamojo turto perleidimo sandorį, turėjo mažiausiai kelis kartus apsilankyti Registrų centre. Pardavėjas privalėjo Registrų centre užsakyti ir atsiimti sandoriui sudaryti būtiną registro pažymą apie perleidžiamo turto būklę. Vėliau abi sandorio šalys notaro biure pasirašydavo turto perleidimo sutartį. Galiausiai nekilnojamojo turto pirkėjas privalėjo Registrų centre įregistruoti savo nuosavybės teises į įgytą turtą. Įgyvendinus NETSVEP projektą, nekilnojamojo turto sandorio šalims visiškai nebereikės lankytis Registrų centre – visas reikiamas registro pažymas bei nuosavybės įregistravimo paslaugas suteiks sandorį tvirtinantis šalių pasirinktas notaras.

2008 m. buvo užbaigtas NETSVEP informacinės sistemos įteisinimas įregistruojant NETSVEP sistemos specifikaciją Informacinės visuomenės plėtros komitete. Sistema pagal šią specifikaciją priimta gamybiniam testavimui, kurį atliko 25 notarų biurų notariai ir jų padėjėjai. Testavimo pabaigoje Notarų rūmai suformulavo keletą naujų sistemos tobulinimo reikalavimų, kurie buvo suderinti su registro tvarkytoju ir pradėti įgyvendinti.

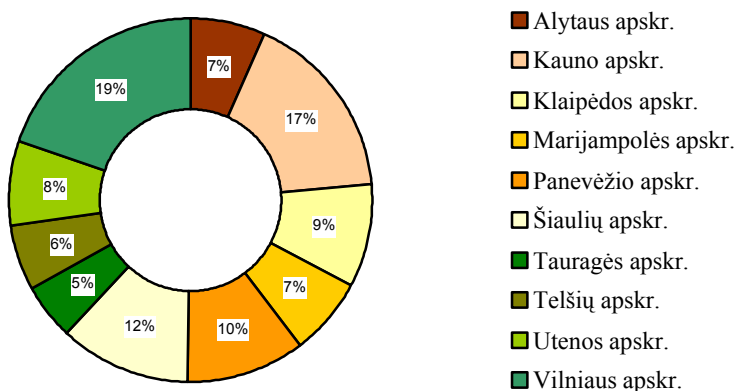
Nekilnojamojo turto registre įregistruotų daiktų skaičius (2008 ir 2009 m. sausio 1 d.)

Objektų tipai	2008-01-01	2009-01-01
Žemės sklypai	1860600	1954100
Statiniai	3057100	3111900
Patalpos	1040400	1058000

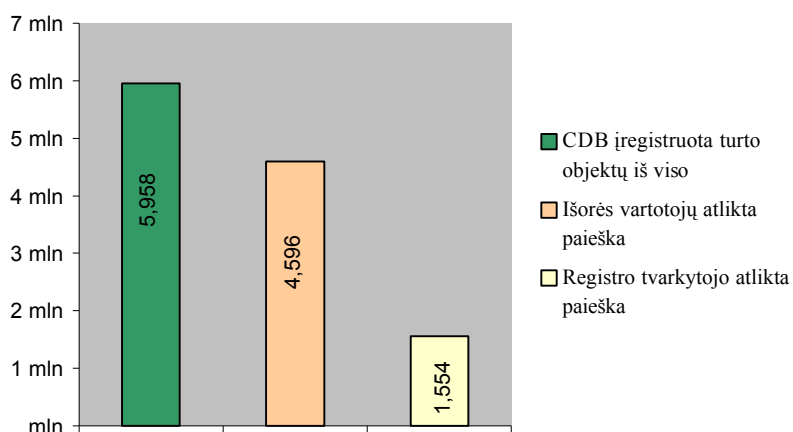
Daugiausia nekilnojamųjų daiktų įregistruota Vilniaus, Kauno ir Šiaulių apskrityse. Tarp nekilnojamųjų daiktų 51 procentą sudaro statiniai, 32 – žemės sklypai ir 18 – patalpos.

Įregistruoti nekilnojamieji daiktai pagal apskritis 2009 m. sausio 1 d.

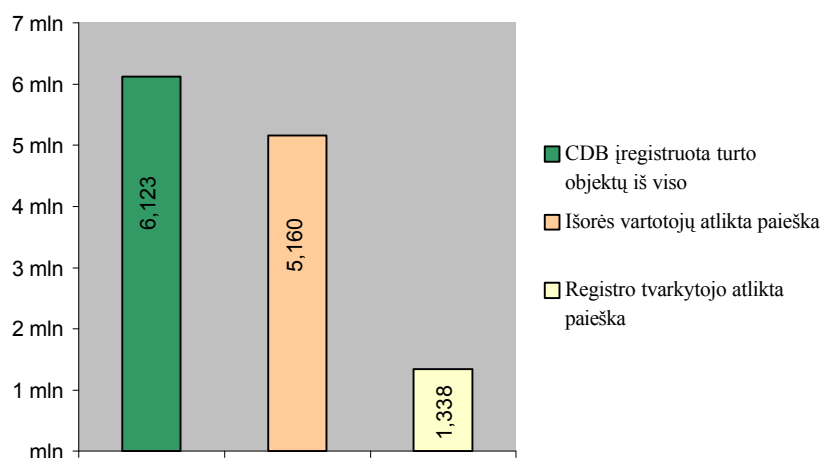

Informacija apie įregistruotus nekilnojamuosius daiktus ir teises į juos Nekilnojamojo turto centrinėje duomenų bazėje aktyviai naudojama įvairiems Lietuvos fizinių ir juridinių asmenų gyvenimo ir ūkinės veiklos poreikiams. Tai yra didelis ir vertingas informacijos šaltinis.

2007 m. CDB atlikta paieškų

2008 m. CDB atlikta paieškų (tūkst.)

CDB įregistruota turto objektų iš viso	6123
Išorės vartotojų atlikta paieškų	5160
Registro tvarkytojo atlikta paieškų	1338

GIS darbai

Nekilnojamojo turto kadastro centrinėje GIS duomenų bazėje įvesta 8320 inžinerinių statinių, 24130 pastatų centro taškų ir 195000 žemės sklypų, iš kurių 136000 naujai įregistruotų nekilnojamojo turto registre žemės sklypų ir 59000 sodų žemės sklypų, kurie anksčiau buvo įregistruoti Nekilnojamojo turto registre, tačiau nebuvo įvesti į GIS duomenų bazę, nes nebuvo parengti žemės sklypų planai. Sodų žemės sklypai buvo įvesti į GIS duomenų bazę naudojantis sodininkų bendrijų schemomis, Lietuvos teritorijos skaitmeniniu georeferenciniu pagrindu ir Nekilnojamojo turto registro duomenimis.

Įmonėje sukurto kadastro žemėlapių teikimo internetu aplikacijos pagalba iš centrinės GIS duomenų bazės nusiunčiamas vartotojui kadastro žemėlapių ištraukos vaizdas pagal pareikalaujamą užklausą: nekilnojamojo turto adresą, identifikatorių, savininką, kadastrinį adresą, gyvenamąją vietą, gatvę, koordinatę, vaizdo postūmį, didinimą, mažinimą ir t. t. Iš viso realizuota 3,3 mln. išorinio vartotojo užklausų.

Formuojant naujus žemės sklypus, pagal iš miestų ir rajonų žemėtvarkos skyrių prašymus skaitmeniniame kadastro žemėlapyje atlikti 65 kadastro vietovių ir blokų pakeitimai.

Atnaujinta (atlikti būtini pakeitimai) žemės sklypų, inžinerinių statinių įvedimo į centrinę kadastro GIS duomenų bazę programinė aplikacija panaudojant naujesnę programinės įrangos ArcGIS 9,2 versiją. Palyginti su ankstesne ArcGIS 9,1 versija, pagerėjo darbo kokybė įvedant geografinius objektus į skaitmeninį kadastro žemėlapi, lengviau kuriamos ir naudojamos duomenų bazės kompiuterinėse darbo vietose, sukurtose įmonės filialuose, patogesnis darbo su programa dokumentacijos panaudojimas, patobulintas geoduomenų replikavimas, suteikta galimybė kurti duomenų archyvus.

Sukurta nauja paslauga, leidžianti matininkui atsisiųsti vektorinius žemės sklypų ribų duomenis į savo kompiuterį panaudojant internetinį kadastro žemėlapi. Matininkas operatyviai gauna skaitmenines žemės sklypų ribas, reikalingas naujiems žemės sklypams formuoti ir žemės sklypų planams parengti. Matininkas pats apibrėžia internetiniame kadastro žemėlapyje zoną, kurioje jam reikia gauti informaciją. Sistema jam pateikia atrinktų žemės sklypų skaičių ir, jei jam tinka, pasiunčia informaciją. Taigi šiuo metu galima užsisakyti internetu atspausdinti kadastro žemėlapių ištrauką ir ją atsiimti bet kuriame Registrų centro skyriuje, pateikus žemės sklypo kadastro numerį, adresą, centro koordinatas, atsisiųsti kadastro žemėlapių ištrauką į savo kompiuterį ir pačiam atspausdinti, taip pat atsisiųsti į savo kompiuterį vektorines žemės sklypų ribas.

Panaudojant ArcGIS Server galimybes kuriamos internetinės programinės aplikacijos, su kuriomis būtų galima įvesti, koreguoti, peržiūrėti geoduomenis internetu be jokių papildomų GIS programų instaliavimo vartotojo kompiuteryje. Tai leis gerokai padidinti sistemos vartotojų, kurie ne tik vykdys duomenų peržiūrą, bet ir patys įves naujus duomenis, skaičių. Atliekami Adresų registro duomenų redagavimo, žemės sklypų planų parengimo matininkų darbo vietose kuriameji programavimo darbai. Jau 2008 m. visų apskričių žemėtvarkos skyriai gali naudotis internetiniu kadastro žemėlapiu.

Registrų centras dalyvavo projekte „Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūros išvystymas“, kuris buvo finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Gauta skaitmeninio nekilnojamojo turto kadastro žemėlapių atnaujinimo ir duomenų teikimo vartotojams techninė ir programinė įranga.

78 procentai visų nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje esančių žemės sklypų yra išmatuoti preliminariai, jų posūkio taškų koordinatės nustatomos grafiškai pagal atnaujintą kartografinę medžiagą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymu žemės sklypų kadastriniai matavimai nuo 2008 m. atliekami nustatant žemės sklypų ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinatas valstybinėje koordinatinių sistemoje. Interneto vartotojai šiuo metu gali naudotis tokiais informacinės sistemos paslaugomis:

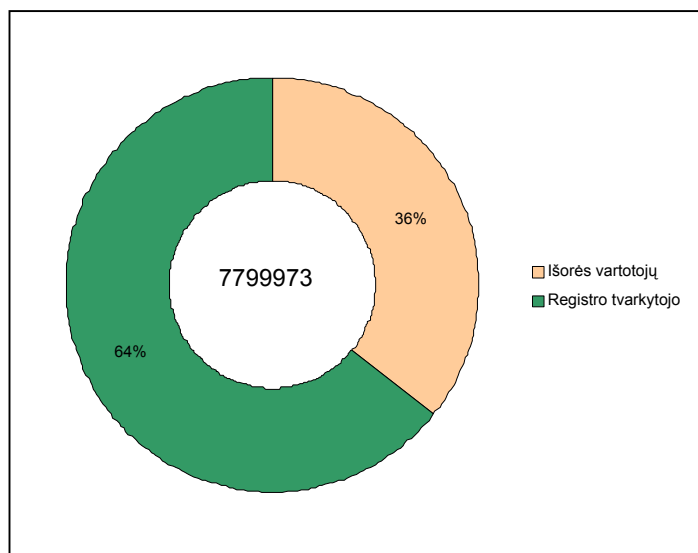
- vieša paieška pagal adresą;
- paieška pagal identifikatorius registruotiems vartotojams;
- paieška pagal adresą registruotiems vartotojams;
- paieška pagal savininką – fizinį asmenį registruotiems vartotojams;
- paieška pagal savininką – juridinį asmenį registruotiems vartotojams;
- kadastro žemėlapiams registruotiems vartotojams.

Per 2007–2008 m. buvo sukurto ar atnaujintos tokios elektroninės paslaugos:

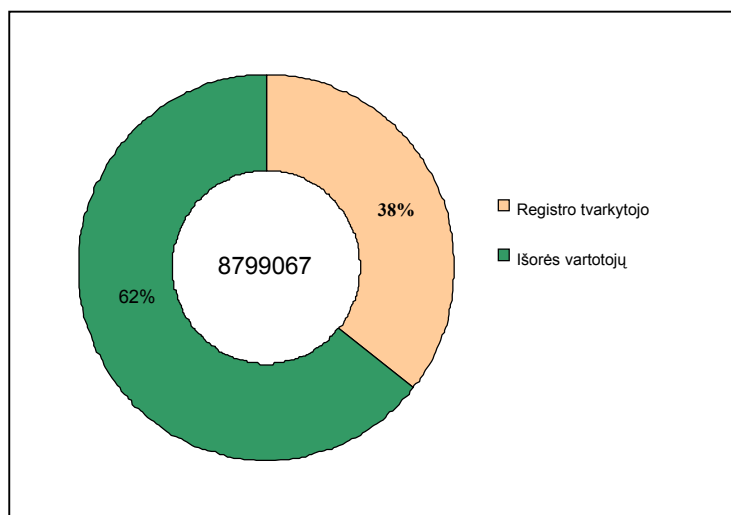
- atnaujinta nekilnojamojo turto paieškų ir išrašų versija anglų kalba;
- papildyta geoinformacinių duomenų paieškos versija anglų kalba;

- nekilnojamojo turto registro išrašų teikimas XML formatu naujiems duomenų gavėjams;
- 1996-07-12 NTR sistema integruota su NETSVEP IS sprendimais.

2007 m. suformuota Nekilnojamojo turto registro išrašų

2008 m. suformuota Nekilnojamojo turto registro išrašų

Vartotojų tipas	Išrašų skaičius
Išorės vartotojų	3324712
Registro tvarkytojo	5474355

4.3. Viešojo elektroninė nekilnojamojo turto sandorio paslauga

Vienas reikšmingiausių pastarųjų metų Registrų centro darbų – viešosios elektroninės nekilnojamojo turto sandorio paslaugos (NETSVEP) sukūrimas ir įgyvendinimas iki 2009 metų.

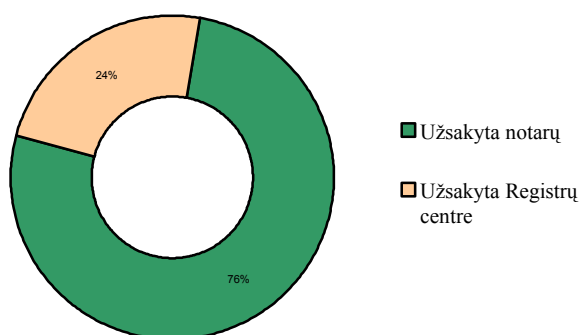
Pagal iki 2007 m. galiojusią tvarką asmenys, norintys sudaryti nekilnojamojo turto perleidimo sandorį, turėjo mažiausiai kelis kartus apsilankyti Registrų centre. Pardavėjas privalėjo Registrų centre užsakyti ir atsiimti sandoriui sudaryti būtiną registro pažymą apie perleidžiamo turto būklę. Vėliau abi sandorio šalys notaro biure pasirašydavo turto perleidimo sutartį. Galiausiai nekilnojamojo turto pirkėjas privalėjo Registrų centre įregistruoti savo nuosavybės teises į įgytą turtą.

Įgyvendinus NETSVEP projektą, nekilnojamojo turto sandorio šalims visiškai nebereikės lankytis Registrų centre – visas reikiamas registro pažymas bei nuosavybės įregistravimo paslaugas suteiks sandorį tvirtinantis šalių pasirinktas notaras.

2008 metais buvo užbaigtas NETSVEP IS įteisinimas įregistruojant NETSVEP IS specifikaciją Informacinės visuomenės plėtros komitete. Sistema pagal minėtos specifikacijos priimta gamybiniam testavimui, kurį atliko 25 notarų biurų notari ir jų padėjėjai. Testavimo rezultate Notarų rūmai suformulavo eilę naujų reikalavimų sistemos tobulinimui, kurie buvo suderinti su registro tvarkytoju ir pradėti įgyvendinti.

Nekilnojamojo turto sandoriams sudaryti notari užsako specializuotus registro išrašus – pažymas sandoriams atlikti. Už šiuose dokumentuose esančių duomenų teisingumą ir jų duomenų pagrindu parengtų sandorių kokybę atsako registro tvarkytojas. 2007 metais pažymas sandoriams atlikti galėjo užsakyti tiek notari, tiek turto savininkai.

2007 m. parengta pažymų nekilnojamo turto sandoriams

Nuo 2008 metų, pagal pakeistus teisės aktus ir įgyvendinant „vieno langelio“ principą, pažymas sandoriams rengė tik notarų biurai. Pažymų sandoriams rengimo metu buvo patikslinami kadastro ir registro duomenys, perskaičiuojama parleidžiamo daikto vidutinė rinkos vertė, o patys duomenys sutikrinami su dokumentais, kurių pagrindu nekilnojamieji daiktai ir teisės į juos buvo įregistruoti Nekilnojamojo turto registre. Per 2008 metus buvo parengta 348,3 tūkst. pažymų sandoriams.

2008 metais, įgyvendinant galimybę administruoti nekilnojamąjį turtą nuotolinio ryšio priemonėmis, buvo priimtas sprendimas įsteigti Kvalifikuotų sertifikatų centrą.

Pagrindinė šio centro įsteigimo priežastis buvo ta, kad iki 2008 metų Lietuvoje buvo sukurta ir veikė vienintelė PKI infrastruktūra, kuri netenkino daugelio juridinių asmenų ir valstybės institucijų, kadangi buvo gana brangi ir neteikė visų el. parašui reikalingų paslaugų. Komercinių kvalifikuotų sertifikatų teikiama paslauga kartu su specialiu įrenginiu Lietuvoje kainuoja apie 500 Lt dvejiems metams. Galimas sprendimo būdas buvo nacionalinio sertifikatų centro įsteigimas, tačiau buvo neaiškus šio centro paslaugų teikimo pradžios laikas bei teikiamų paslaugų spektras. Kaip parodė SODROS pavyzdys, orientacija į vienintelį komercinį sertifikatų tiekėją sukėlė didelį visuomenės nepasitenkinimą ir pareikalavo nepagrįstų paslaugos kaštų iš paslaugos gavėjų. Tuo tarpu paslaugos tiekėjas, gaunantis didžiausią naudą

iš šių teikiamų paslaugų, sertifikatų tiekimo procese nedalyvavo ir neskaitino monopolinio paslaugos teikėjo sumažinti paslaugos teikimo kainas.

Registrų centre per metus parengiama ir pateikiama užsakovams apie 800 tūkst. įvairių pažymų, išrašų ir kitų dokumentų. Didžiąją dokumentų dalį jau dabar užsakovai gali užsisakyti internetu. Už suteikiamas paslaugas jie ir gali atsiskaityti ir naudodami bankų internetines mokėjimo sistemas.

Įmonė, naudodamasi pašto paslaugomis, per metus išsiunčia apie 100 tūkst. laiškų valstybinėms institucijoms, per 10 tūkst. dokumentų paketų ir apie 4 tūkst. dokumentų rinkinių teismams. Vien tokių siuntų persiuntimo kaštai sudaro apie 750 tūkst. litų.

Įgyvendindamas juridinių asmenų registravimo ir administravimo funkciją, Registrų centras aptarnauja per 120 tūkst. juridinių asmenų, kurie kiekvienais metais pateikia metines finansines ataskaitas arba atnauja registravimo duomenis.

Išanalizavus ekonominę naudą Registrų centrui bei suinteresuotiems asmenims ir siekiant aptarnauti klientus „vieno langelio“ principu, išryškėja pagrindinės priežastys, kodėl Registrų centre turėjo būti kuriamas kvalifikuotų sertifikatų centras:

1. Kvalifikuotų sertifikatų centras nepareikalaus biudžetinių lėšų, bus naudojamos vien Registrų centro lėšos.

2. Kvalifikuotų sertifikatų centro steigimas ir palaikymas atsipirks per 1 – 1,5 metų.

3. Bus užtikrintas sertifikatų teikimo, tarp jų ir laiko žymos, procesas klientams nuo 2009 m. vidurio.

4. Bus sudaryta galimybė organizuoti dokumentų ir pažymų, administruojant nekilnojamąjį turtą ir juridinius asmenis, užsakymą ir jų gavimą nesilankant Registrų centre. Šie dokumentai bus pasirašyti el. parašu.

5. Bus sudaryta galimybė panaudoti parengtus dokumentus daug kartų.

6. Bus sudaryta didelio kiekio kvalifikuotų sertifikatų generavimo galimybė, apimanti apie 200 VĮ Registrų centro darbuotojų, 500 notarų ir antstolių, 7000 Nekilnojamojo turto registro, Juridinių asmenų registro ir Adresų registro išorinių duomenų bankų vartotojų bei apie 200 tūkst. juridinius vienetus atstovaujančių asmenų.

7. Bus sudaryta galimybė sumažinti paslaugų teikimo kaštus Registrų centre, duomenų bankų vartotojams, sutaupyta laiko gaunant paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims.

8. Bus sukurta didelio našumo, kokybiška ir patikima elektroninio parašo infrastruktūra su plačiu paslaugų spektru.

9. Kuriama sistema galės būti adaptuota su asmenų identifikavimu elektroninėje terpėje, naudojant naujos kartos ID kortelės kaip elektroninio parašo nešėją.

Registrų centras sukūrė kvalifikuotų sertifikatų centrą, o ateityje jį adaptuos su naujos kartos ID kortele. Planuojamo kvalifikuoto sertifikatų centro pajėgumas pirmame etape sudarė apie 500 tūkst. sertifikatų. Ateityje be ženklų papildomų investicijų paslaugos teikimas galėtų būti tris – keturis kartus didesnis. Kitų servisų pajėgumas siekia iki 150 laiko žymų per sekundę, pasirašant 1024 bit RSA parašu. *Online* sertifikato galiojimo tikrinimo greitis – iki 200 tūkst. transakcijų per sekundę. Didėjant visuomenės ir rinkos poreikiams bei plečiantis el. paslaugų spektrui, kuriamo sertifikatų centro našumas ir prieinamumas būtų didinamas investuojant tik į kompiuterinę ir specialiąją (*HSM, TimeStamp*) įrangą, neperkant papildomų licencinių iš gamintojo.

Per 2008 metus Nekilnojamojo turto registre buvo įregistruota:

**NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRE ĮREGISTRUOTOS DAIKTINĖS TEISĖS, JURIDINIAI FAKTAI,
KADASTRO IR KITOS ŽYMOS PER 2008 METUS**

Eil. nr.	Teisių, juridinių faktų, kadastro ir kitų žymų pavadinimas	Įregistruotų daiktinių teisių, juridinių faktų, kadastro ir kitų žymų skaičius								
		Žemės sklypai	Pastatai (be pagalbinio ūkio)	iš jų		Pagalbinio ūkio pastatai	Kiti (inžineriniai) statiniai	Butai	Patalpos	Iš viso
				1-2 butų gyven. namai	sodų namai					
1	Nuosavybės teisė (privati)	277257	73195	53983	7621	169439	56732	63720	25440	665783
2	Nuosavybės teisė (valstybės)	28091	1116	49	2	351	1180	364	108	31210
3	Nuosavybės teisė (savivaldybių)	121	2050	258	1	1675	2473	4669	745	11733
4	Turto patikėjimo teisė	28432	2490	86	2	857	2073	489	280	34621
5	Valdymo teisė	-	1	-	-	2	-	1	-	4
6	Uzfruktas	224	305	296	5	715	175	334	4	1757
7	Užstatymo teisė	42	-	-	-	-	-	-	-	42
8	Ilgalaikė nuoma	19	12	-	-	-	10	-	1	42
9	Servitutas	52936	13	5	-	7	6	1	12	52975
10	Pirkimo-pardavimo sutartis	7662	1321	769	139	2544	1741	1483	1445	16196
11	Mainų sutartis	232	55	38	5	143	43	84	94	651
12	Dovanojimo sutartis	3247	791	637	90	1970	517	729	173	7427
13	Nuomos, subnuomos sutartis	30586	2661	304	7	411	429	4266	1537	39890
14	Panaudos sutartis	10160	1340	113	-	309	188	156	256	12409
15	Rentos sutartis	46	28	28	-	57	16	27	2	176
16	Bendroji jungtinė nuosavybė	35685	8220	5949	1075	14670	5087	9730	4699	78091
17	Hipoteka (įkeitimas)	24110	15456	7738	1290	12526	6439	23305	6527	88363
18	Areštas	8932	4319	1888	230	4665	1671	4253	1467	25307
19	Įrašytas į Nekilnojamų kultūros vertybių registrą (NKV)	1035	299	62	-	22	9	2	2	1369
20	Nekilnojamasis daiktas yra NKV teritorijoje	4	1	-	-	1	-	-	-	6
21	Turto administravimas	152	777	53	3	109	43	33	5	1119
22	Asmeninė nuosavybė	56474	12378	9658	1463	31983	9202	20059	5543	135639
23	Perleidimo sandoris	184	58	43	3	136	80	61	20	539
24	Įsiskolinimas už įsigytą turtą	7420	2588	1500	280	3210	1558	6413	2546	23735
25	Savavališka statyba	4	4	3	-	6	1	2	-	17
26	Apribojimas disponuoti nekilnojamaisiais daiktas	4325	224	150	20	478	147	328	59	5561
27	Rekonstrukcija	-	1277	643	80	334	157	227	150	2145
28	Kapitalinis remontas	-	21	7	1	2	-	11	7	41
29	Nekilnojamojo daikto dydžio keitimas	7007	2432	1289	155	506	194	896	444	11479
30	Paskirties keitimas	2591	588	270	-	84	-	139	292	3694
31	Žemės sklypo būdo, pobūdžio keitimas	254	-	-	-	-	-	-	-	254
32	Nauji kadastro duomenys	249	2173	1263	117	1436	522	1269	283	5932
33	Leidimas statybai	7597	4498	2534	340	1248	629	850	327	15149
34	Specialiosios naudojimo sąlygos	301187	4	2	1	1	-	-	-	301192
35	Kitos teisės, juridiniai faktai ir žymos	11569	39534	24446	5554	34100	28134	28064	16527	26205
	Iš viso	101196	180229	114064	18484	283997	119456	171965	68995	183660

Per 2008 metus buvo sudarytos 1976 Nekilnojamojo turto registro duomenų teikimo internetu sutartys, iš jų: 265 sutartys su notariais, 110 sutarčių su antstoliais, 159 sutartys su advokatais, 120 sutarčių su nekilnojamojo turto agentūromis. 2009 m. sausio 1 d. sistemoje buvo registruoti 7745 NTR CDB vartotojai.

4.4. Masinis nekilnojamojo turto vertinimas ir rinkos tyrimai

Registru centras nuo 2003 m. kasmet atlieka žemės masinį vertinimą, o nuo 2006 m. – statinių masinį vertinimą. Registru centro specialistų sukurta ir įdiegta praktikoje nekilnojamojo turto kompiuterizuoto masinio vertinimo sistema yra pažangiausia Rytų ir Centrinės Europos šalyse ir prilygsta Vakarų šalyse taikomoms masinio vertinimo sistemoms. 2003 m. Registru centrai įteiktas Tarptautinės turto vertintojų mokesčiams asociacijos (*International Association of Assessing Officers – IAAO*) apdovanojimas už geriausiai atliktą žemės vertinimą ir 2007 metais įteiktas Pajamų reitingavimo ir vertinimo instituto (*Institute of Revenues, Rating & Valuation*) apdovanojimas „*Excellence in Valuation*“ už sukurta nekilnojamojo turto masinio vertinimo sistemą atspindi sukurtos sistemos aukštą kokybę ir tarptautinį pripažinimą.

Nekilnojamojo turto masinio vertinimo sistemą buvo įmanoma sukurti ir toliau plėtoti tik esant moderniai ir kompiuterizuotai nekilnojamojo turto kadastro ir registro sistemai. Jos pagrindu sukurta rinkos duomenų kaupimo, analizės, vertės skaičiavimo, metodinė bei administravimo posistemės veikia vienoje institucijoje ir leidžia išvengti funkcijų dubliavimo bei sudaro sąlygas mažinti darbų kaštus bei laiko sąnaudas.

2008 m. žemės ir statinių masinį vertinimą atliekantys Registru centro specialistai išanalizavo per 300 000 nekilnojamojo turto rinkos sandorių, analizės pagrindu atnaujino savivaldybių teritorijų žemės ir statinių verčių žemėlapius, sudarė 1135 verčių zonas, atliko skaičiavimus ir parengė 969 vertinimo modelius (formules), kurių pagalba automatiškai buvo apskaičiuota 1950 000 žemės sklypų ir daugiau nei 3000000 statinių vidutinės rinkos vertės. Žemės masinio vertinimo bendri rodikliai pateikti lentelėje:

Žemės masinio vertinimo 2003–2008 m. bendri rodikliai

Kelintas vertinimas	STATISTINIAI DUOMENYS				ĮVERTINTI VEIKSNIAI								Vertinimo modelių sk.	Modelių tipas		
	Žemės sklypų sk. tūkst. vnt.	Plotų suma, tūkst. ha	Pardavimų sk. per metus	Rinkos aktyvumas	Vieta (verčių zonų sk.)	žemės naudojimo paskirtys	Sklypo plotas	Sklypo dydžio įtaka	Rekreacija ž. ū. paskirties žemei	Pelkės, nenaudojama, pažeista žemė	Miškų žemė	Žuvininkystės tvenkiniai			Žemės našumo balas	
I - 2003 m.	1 073	2 794	23 798	2.22	413	5 grupės	+	+	Visam plotui	-	-	-	-	1 610	Suminis	
II - 2004 m.	1 211	3 ,033	25 332	2.09	930					1 580						
III - 2005 m.	1 385	3 244	45 420	3.28	948					1 583						
IV - 2006 m.	1 493	3 413	64 157	4,30	949					1 585						
V - 2007 m.	1 610	3 572	69 916	4,34	1 095				3 ha plotui					306		Daugybinis
VI - 2008 m.	1 701	3 672	48 124	2,83	1 111									310		
VII – 2009 m.	-	-	-	-	1 131									312		

Statinių masinio vertinimo 2006–2008 m. bendri rodikliai

Kelintas vertinimas	STATISTINIAI DUOMENYS			ĮVERTINTI VEIKSNIAI																	
	Pastatų-patalpų sk.	Pardavimų sk. per metus	Rinkos aktyvumas proc	Vieta (verčių zonų sk.)	Paskirčių grupių sk.	Plotas, tūris	Pagalbinis plotas	Sienų medžiagų grupių sk.	Statybos m.	Rekonstrukcijos m.	Pirmas aukštas	Paskutinis aukštas	Pastato aukštų sk.	Šildymo tipų sk.	Rūsiai	Dujos	Vandentiekis	Kanalizacija	Statybos baigtumas	Vertinimo modelių sk.	Modelių tipas
I - 2006 m.	2 077 921-930 815	61 894	2,06	949	10	+	-	13	+	+	Taip, ne	Taip, ne	+	4	Yra, nėra	Yra, nėra	Yra, nėra	Yra, nėra	5 –99 proc.	675	Daugybinis
II - 2007 m.	2 134 739-959 450	66 817	2,16	1 095																687	
III - 2008 m.	2 187 486-982 424	45 867	1,45	1 111																664	
IV - 2009 m.	-	-	-	1 131																657	

Žemės ir statinių masinio vertinimo panaudojimo sritys, kurias numato Lietuvos Respublikos teisės aktai:

- nekilnojamojo turto (statinių) mokesčiams;
- valstybinės žemės pardavimo ir nuomos kainoms nustatyti;
- sprendžiant socialinės paramos suteikimo klausimus;
- apskaičiuojant mokesčius turto paveldėjimo, dovanojimo atvejais;
- notarinių paslaugų kainoms nustatyti tvirtinant turto perleidimo sandorius;
- deklaruojant turtą;
- turto registracijos mokesčiui apskaičiuoti registruojant jį Nekilnojamojo turto registre.

Masinio vertinimo sistemos privalumai:

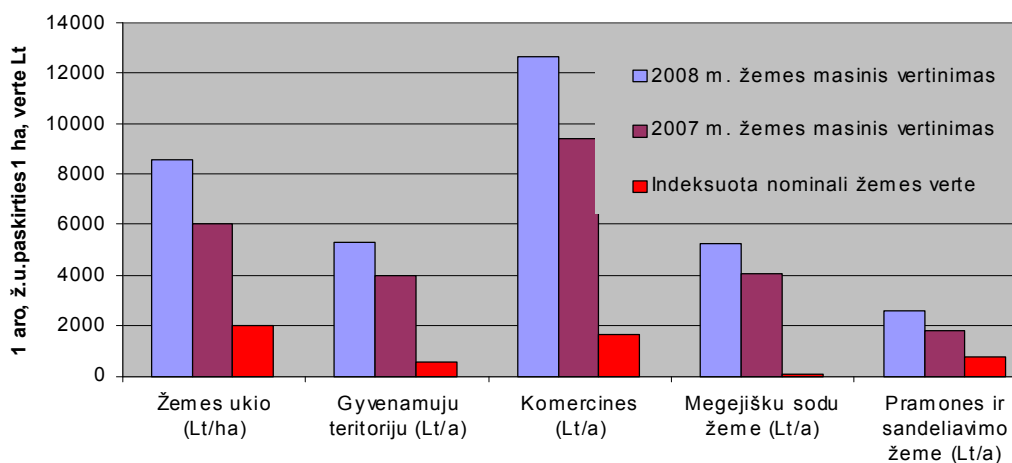
1. Turto kadastrinė ir rinkos informacija apie visą turtą kaupiama ir viso turto vertinimas atliekamas pagal bendrą tvarką, o tai didina sistemos objektyvumą ir patikimumą.
2. Informaciją kaupia ir vertinimą atlieka vienas asmuo –Registru centras.
3. Viso turto pervertinimas atliekamas kasmet, todėl rezultatai nepraranda aktualumo dinamiškos rinkos sąlygomis.
4. Masinį vertinimą atlieka specialistai – atestuoti Registru centro filialų nekilnojamojo turto vertintojai, turintys individualaus vertinimo teorinių ir praktinių žinių.
5. Duomenų sisteminimo, vertinimo, rezultatų pateikimo darbai aprūpinti programine įranga ir maksimaliai automatizuoti.
6. Vertėi reikšmingi faktoriai ir jų koeficientų dydžiai nustatomi statistiniais metodais, panaudojant didelės apimties rinkos duomenis, todėl vertės pasižymi objektyvumu.

7. Nustatoma atskirai žemės ir atskirai statinių vertė leidžia apskaičiuoti mokesčius atskirai žemei ir atskirai pastatams, vienai ir kitai turto grupei taikyti skirtingas mokesčių normas.

8. Vertinimo darbai ir vertinimo rezultatai vieši, prieinami visuomenei interneto priemonėmis.

9. Visa masinio vertinimo sistema pagrįsta ekonominiu požiūriu. Vertinimo darbai atliekami be didelių papildomų techninių, finansinių resursų, nereikalauja daug laiko.

Žemės vidutinės rinkos vertės ir indeksuotos žemės vertės skirtumai pagal paskirtis 2007–2008 m.

Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazė ir jos posistemė – Rinkos sandorių duomenų bazė leidžia analizuoti nekilnojamojo turto rinką ir jos dinamiką įvairiais aspektais. 2008 m. vartotojams pasiūlyta nauja internetinės prieigos rinkos sandorių duomenų bazėje paslauga. Per 80 vartotojų – juridinių asmenų turi sudarę ilgalaikes tokios prieigos sutartis. Rinkos dalyviams 2008 m. taip pat pasiūlyta nauja aktuali nekilnojamojo turto rinkos vertės skaičiuoklės su laiko pataisa paslauga. Ji tampa ypač aktuali nekilnojamojo turto rinkos ir šalies ekonomikos recesijos sąlygomis.

Kaip kasmet, 2008 m. Nacionalinės žemės tarnybos prie Lietuvos žemės ūkio ministerijos užsakymu parengti Lietuvos Respublikos žemės fondo 2008 m. sausio 1 d. ir Nekilnojamojo turto registre 2008 m. sausio 1 d. įregistruotų statinių apskaitos duomenys. Turto rinkos tyrimai, statistiniai duomenys ir duomenų analizės paslaugos, teikiančios objektyvų ir aktualų šalies ar konkrečios pasirinktos vietovės arba nekilnojamojo turto grupės rinkos vaizdą, nuolat domina vis platesnį vartotojų ratą.

Registrų centro specialistai nuo 2003 m. Lietuvos bankui rengia Lietuvos būsto kainų indeksą. Būsto kainų indeksas viešai skelbiamas visuomenei įmonės tinklalapyje kaip alternatyvus ir nešališkas informacijos apie būsto rinkos padėtį šaltinis.

4.5. Juridinių asmenų registras

2004 m. sausio 1 d. veiklą pradėjęs Juridinių asmenų registras sujungė įmonių, įstaigų ir organizacijų registravimo paslaugas, kurias iki tol teikė daugiau nei šešiasdešimt valstybės bei vietos savivaldos institucijų.

2008 m. Registrų centro registravimo paslaugos:

Įregistruoti juridiniai asmenys

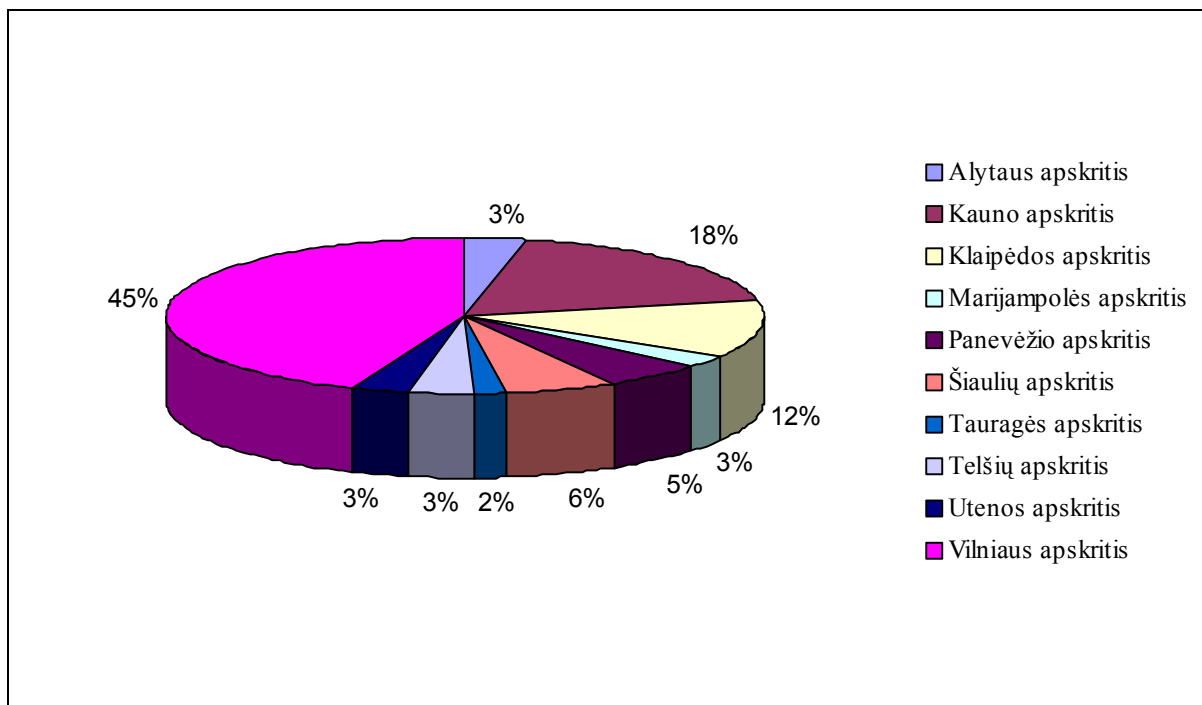
Teisinė forma	Juridinių asmenų skaičius
Savivaldybės įmonė	1
Tikroji ūkinė bendrija	18
Komanditinė ūkinė bendrija	1
Gyvenamojo namo statybos bendrija	4
Sodininkų bendrija	33
Bendrija	264
Uždaroji akcinė bendrovė	5.404
Uždarnosios akcinės bendrovės filialas	6
Uždarnosios akcinės bendrovės atstovybė	2
Akcinė bendrovė	6
Žemės ūkio bendrovė	10
Užsienio juridinio asmens ir kitos organizacijos filialas	42
Užsienio juridinio asmens ar kitos organizacijos atstovybė	9
Kredito unija	1
Viešoji įstaiga	477
Viešosios įstaigos filialas	2
Valstybės biudžetinė įstaiga	5
Valstybės biudžetinės įstaigos filialas	21
Asociacija	704
Asociacijos filialas	12
Labdaros ir paramos fondas	60
Politinė partija	4
Savivaldybės biudžetinė įstaiga	53
Savivaldybės biudžetinės įstaigos filialas	4
Religinė bendruomenė ar bendrija	1
Tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija	7
Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)	22
Šeimyna	2
Profesinė sąjunga ar susivienijimas	64
Profesinės sąjungos filialas	11
Individuali įmonė	1.316
Individualios įmonės filialas	1
Advokatų profesinė bendrija	5
Bendras valdymo ir pranešimų centras	1
IŠ VISO:	8.573

2008 m. išregistruoti juridiniai asmenys

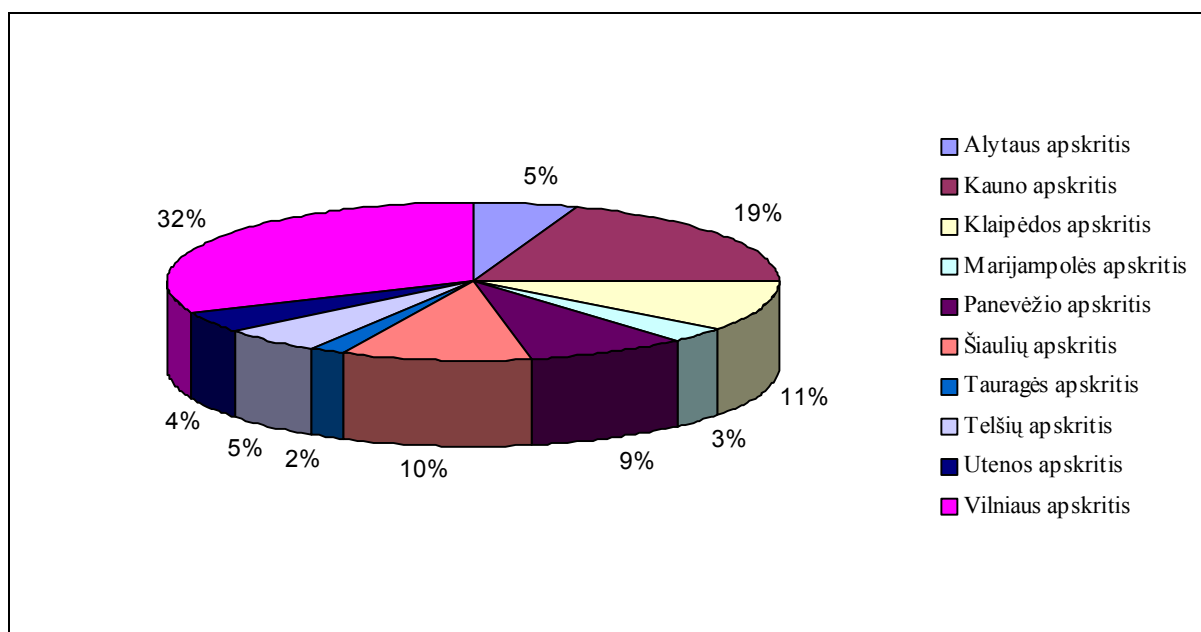
Teisinė forma	Juridinių asmenų skaičius
Valstybės įmonė	3
Savivaldybės įmonė	6
Tikroji ūkinė bendrija	32
Tikrosios ūkinės bendrijos filialas	2
Komanditinė ūkinė bendrija	9
Gyvenamojo namo statybos bendrija	1
Bendrija	4
Uždaroji akcinė bendrovė	882
Uždarosios akcinės bendrovės filialas	59
Akcinė bendrovė	40
Akcinės bendrovės filialas	12
Akcinės bendrovės atstovybė	1
Kooperacijos uždaroji akcinė bendrovė	1
Specialios paskirties uždaroji akcinė bendrovė	1
Žemės ūkio bendrovė	51
Užsienio juridinio asmens ir kitos organizacijos filialas	11
Užsienio juridinio asmens ar kitos organizacijos atstovybė	29
Viešoji įstaiga	63
Viešosios įstaigos filialas	1
Valstybės biudžetinė įstaiga	96
Valstybės biudžetinės įstaigos filialas	28
Asociacija	25
Labdaros ir paramos fondas	3
Politinė partija	3
Savivaldybės biudžetinė įstaiga	68
Savivaldybės biudžetinės įstaigos filialas	32
Religinė bendruomenė ar bendrija	1
Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)	15
Šeimyna	1
Profesinė sąjunga ar susivienijimas	21
Individuali įmonė	3.146
Individualios įmonės filialas	59
Juridinio asmens įsteigta individuali įmonė	1
Ne pelno organizacija	1
Valstybinė įmonė	2
Iš viso:	4.710

Lietuvoje 2008 m. įregistruotų ir išregistruotų įmonių pagal apskritis pasiskirstymas atrodo taip:

2008 m. įregistruota juridinių asmenų pagal apskritis

2008 m. išregistruota juridinių asmenų pagal apskritis

Civilinio kodekso 2.70 straipsnio nuostatos Juridinių asmenų registro tvarkytojui suteikia teisę, esant straipsnyje nurodytiems pagrindams, inicijuoti juridinio asmens likvidavimą. Vykdydamas šią funkciją, Registrų centras 2008 m. tęsė pradėtą priverstinio veiklos nevykdančių įmonių likvidavimo inicijavimo kampaniją. Su priverstinio likvidavimo inicijavimu susidūrė įmonės, kurių valdymo organų narių ilgiau nei 6 mėnesius negalima

surasti juridinio asmens buveinėje ir jų adresais, nurodytais Juridinių asmenų registre, arba ilgiau nei 24 mėnesius be pateisinamos priežasties nepateikė registrai savo metinių finansinių ataskaitų. Pagal sutartį su Registrų centru likvidatoriaus funkcijas atlieka UAB „Buneva”.

2008 metais atlikti šie darbai:

- išsiųsta 1400 pranešimų dėl Juridinių asmenų registro duomenų patikslinimo į juridinių asmenų buveines bei jų valdymo organų nariams gyvenamosios vietos adresais;
- išsiųsta 720 pranešimų dėl numatomo juridinio asmens likvidavimo;
- paskelbta interneto puslapyje apie 360 juridinių asmenų įmonių numatomą likvidavimą;
- atiduoti 464 ieškiniai teismams dėl juridinių asmenų likvidavimo Juridinių asmenų registro iniciatyva;
- dalyvauta 39 teismo posėdžiuose;
- 391 juridiniams asmenims įregistruotas teisinis statusas „likviduojamas”;
- Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva išregistruoti 8 juridiniai asmenys;
- atlikti kiti su juridinių asmenų likvidavimu susiję darbai.

Tęsimos kitos likvidavimo procedūros. Procese negalima pažeisti priemonių eiliškumo, todėl juridinis asmuo gali būti išregistruotas, tik baigus visas likvidavimo procedūras.

Sąlygos, turinčios įtakos proceso užbaigimui:

- Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme būtina nustatyti galimybę Socialinio draudimo fondo valdybai nurašyti įsiskolinimus, kai likvidavimo procedūra atliekama pagal Civilinio kodekso 2.70 straipsnį;
- būtini Civilinio proceso kodekso pakeitimai įtvirtinant supaprastintą proceso tvarką; Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo pakeitimai, suteikiantys teisę VMI nurašyti privalomojo sveikatos draudimo mokesčio įsiskolinimus ir areštų, pritaikytų VMI, likviduojamų juridinių asmenų banko sąskaitoms panaikinimą.

2008 m. buvo toliau naudojama įmonių finansinės veiklos rezultatų elektroninio deklaravimo sistema, suteikianti verslo įmonėms galimybę savo metines finansines atskaitas Juridinių asmenų registrai teikti internetu, naudojant **ABBYY eFormFiller** programinę įrangą. Įmonių finansinės atskaitomybės dokumentus teikiantys verslo įmonių atstovai identifikuojami per pasirinkto komercinio banko elektroninės bankininkystės paslaugų portalą.

Ši sistema leidžia verslininkams pasirinkti – sudaryti ir teikti finansinės atskaitomybės dokumentus elektroniniu būdu arba užpildytas atskaitų formas pateikti spausdintas įprastu būdu. Internetu pateikti finansinės atskaitomybės dokumentai yra operatyviai patikrinami ir patenka tiesiai į elektroninę Juridinių asmenų registro duomenų bazę. Spausdinti dokumentai tikrinami tradiciniu būdu, vėliau jie skenuojami ir PDF bylų formatu patalpinami registro duomenų bazėje, o duomenys rankiniu būdu įrašomi į duomenų bazę.

2008 m. Registrų centras parengė ir įdiegė priemones teikti FA dokumentus interaktyviai (*on-line*). Šio būdo pagrindiniai privalumai:

- nereikalaujama parsiųsti ir įdiegti savo kompiuteryje specialios papildomos programinės įrangos **ABBYY eFormFiller**;
- pildomo FA ataskaitų el. rinkinio duomenys išsaugomi serveryje, todėl visada pateikiama paskutinė aktuali finansinės atskaitomybės versija;
- kryžminė klaidų patikra ir paranki navigacija tarp ataskaitų pagreitina klaidų taisymą;
- papildomi perspėjimai ir galimybė teikimo metu dar kartą peržiūrėti duomenis saugo nuo suklydimų.

2008 m. rugpjūčio mėn. Registrų centras pasirašė sutartį su Valstybine mokesčių inspekcija dėl metinių finansinių ataskaitų duomenų teikimo. Šiuo žingsniu buvo įgyvendintas finansinių ataskaitų teikimas vienai institucijai. Juridiniams asmenims neliko būtinybės teikti atskaitas ir Valstybinei mokesčių inspekcijai, ir Juridinių asmenų registrai.

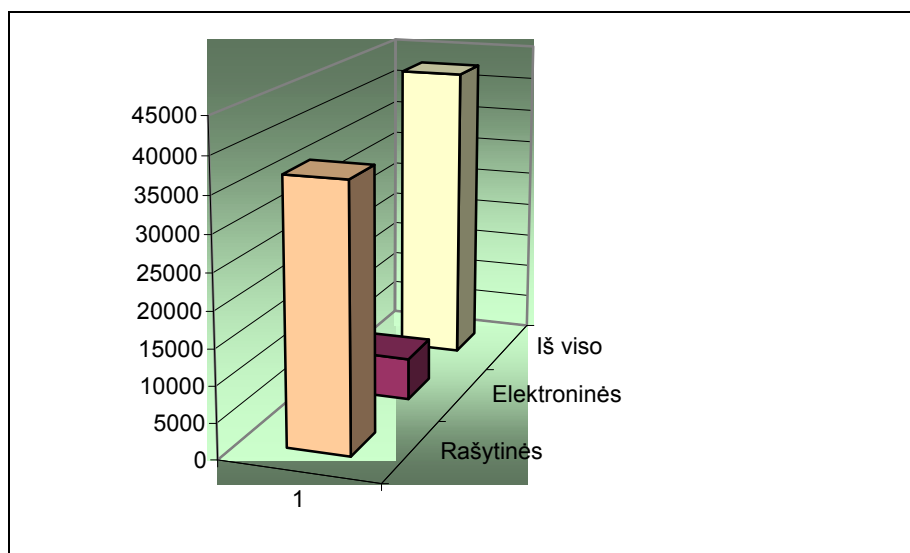
2008 m. apdorotos juridinių asmenų ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio 2007 m. sausio 1 d. ir vėliau, metinės finansinės ataskaitos. Pateikta beveik 10 tūkst. metinių finansinių ataskaitų daugiau negu 2007 metais, iš viso 42709 juridinių asmenų finansinė atskaitomybė, iš jų 5967, t. y. 14 proc. elektroniniu būdu.

Pagal filialus atliktų darbų kiekis ir pasiskirstymas, teikiant finansines ataskaitas (FA), atrodo taip:

Gauta metinių finansinių ataskaitų filialuose

Registro tvarkytojas	Elektroninės (ABYY eFormFiller)	Interaktyvios (on-line)	Rašytinės	Iš viso
Vilniaus filialas	1624	274	16682	18581
Kauno filialas	985	167	8235	9387
Panevėžio filialas	268	45	1884	2197
Šiaulių filialas	247	51	2037	2335
Klaipėdos filialas	474	83	4636	5193
Alytaus filialas	146	19	977	1142
Marijampolės filialas	125	14	910	1049
Telšių filialas	642	191	368	1201
Utenos filialas	220	47	724	991
Tauragės filialas	304	40	289	633
Iš viso:	5035	932	36742	42709

Gautų finansinių ataskaitų pasiskirstymas pagal teikimo būdą

Nuo 2008 m. spalio 1 d. Registrų centras pradėjo aktyviau taikyti Administracinių pažeidimų kodekso nuostatas juridiniams asmenims, kurie dvejus metus iš eilės neteikė metinių finansinių ataskaitų. Išsiųsta apie 2,5 tūkst. kvietimų atvykti dėl administracinių teisės pažeidimų protokolų surašymo. Tai paskatino juridinius asmenis skubiai pateikti ne tik 2007 metų finansines ataskaitas, bet ir ankstesnių laikotarpių. Nepateikusiems finansinių ataskaitų taikytos teismo skirtos administracinės nuobaudos.

2008 metais Registrų centre pradėtas įgyvendinti projektas „Juridinių asmenų registravimo elektroninė paslauga (JAREP)“. Projekto pagrindinis tikslas – sudaryti sąlygas Registrų centrui

plėtoti viešąsias elektronines paslaugas ir perkelti į elektroninę terpę naujų juridinių asmenų, pakeistų duomenų registravimo, pavadinimo laikino įtraukimo į Juridinių asmenų registrą ir informacijos Juridinių asmenų registrai teikimo procedūras. 2008 m. pradėtos rengti techninės sąlygos juridinių asmenų registravimo elektroninės paslaugos informacinei sistemai specifiкуoti, projektuoti, konstruoti ir įdiegti.

Juridinių asmenų registro duomenys klientams teikiami spausdinti, taip pat HTML arba XML skaitmeniniu formatu. Interneto vartotojai gali naudotis šiomis Juridinių asmenų registro informacinės sistemos paslaugomis:

- vieša paieška Registre pagal juridinio asmens kodą ar pavadinimą;
- viešais juridinių asmenų duomenų skelbimais;
- viešais juridinių asmenų pranešimais;
- paieška pagal pavadinimą registruotiems vartotojams;
- paieška pagal kodą registruotiems vartotojams;
- paieška pagal dalyvį – fizinį asmenį registruotiems vartotojams;
- paieška pagal dalyvį – juridinį asmenį registruotiems vartotojams.

4.6. Adresų registras

Adresų registras įsteigtas 2004 m. birželio 10 d., reorganizavus Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų, gyvenamųjų vietovių ir gatvių valstybės registrą, kurį jau nuo 1999 m. tvarkė Registrų centras.

Adresų registro objektai apima apskritis, savivaldybes, seniūnijas, gyvenamąsias vietas, gatves, pastatus, žemės sklypus, skirtus užstatymui ar esančius sodininkų bendrijos teritorijose, korpusus ir patalpas, jų pavadinimus ar numerius adresų sistemoje. Duomenys Adresų registre kaupiami ne tik tekstiniu, bet ir grafiniu pavidalu – Registras atsako ne tik į klausimą, ar toks objektas yra, bet ir į klausimą, kur šis objektas yra. Registro objektai pažymimi kadastro žemėlapyje paženklinant jų koordinates, ribas. Naudojant geoinformacines sistemas buvo nustatomi Registro objektų duomenys, kad juos būtų galima pažymėti kadastro žemėlapyje. Tekstinių duomenų susiejimas su geografinėmis koordinatėmis yra bene svarbiausia Registro informacinės sistemos plėtos kryptis, padidinanti šių duomenų panaudojimo galimybes. Tai ypač aktualu paslaugų ir prekių logistikos planavimui, operatyvinių ir avarinių tarnybų darbui, įvairių mokestinių pranešimų, prekių pristatymui, pašto, kurjerių paslaugų teikimui.

Adresų registro duomenų bazė nuolat pildoma ir tikslinama remiantis kitų pagrindinių valstybės registrų duomenimis bei dokumentais, kuriuos numato teisės aktai kaip pagrindą Adresų registro objektų duomenims įregistruoti, išregistruoti ar patikslinti.

Iki 2008 m. gruodžio 31 d. sukaupiti duomenys apie 1420 tūkst. Adresų registro objektų, iš jų:

- 10 apskričių ir jų ribų;
- 60 savivaldybių ir jų ribų;
- 550 seniūnijų teritorijų ir jų ribų;
- daugiau nei 21500 gyvenamųjų vietovių ir jų ribų;
- daugiau nei 25800 gatvių ašinių linijų;
- daugiau nei 406000 pastatų ir žemės sklypų adresų, priskiriant juos gyvenamajai vietai ir gatvei bei nustatant numerį gatvėje;
- daugiau nei 966000 patalpų adresų.

Atsižvelgiant į Nekilnojamojo turto registre įregistruotų pastatų bei patalpų duomenis, galima būtų prognozuoti, kad Adresų registro objektų skaičius gali išaugti iki 1,8 milijono. Dėl lėto adresų suteikimo savivaldybėse kyla Adresų registro duomenų bazės pilnumo ir tapimo vieninteliu oficialiu duomenų šaltiniu problema.

Per 2008 m. toliau buvo tikslinami Registre saugomi duomenys arba grafinė padėtis, įregistruojami nauji objektai:

- savivaldybės – patikslintos 30 savivaldybių ribos, sutvarkyta seniūnijų ir gyvenamųjų vietovių ribų tipologija tarpusavyje;
- gatvės – įregistruota 1701 nauja gatvė, 778 gatvių patikslinti atributiniai duomenys arba planinė padėtis;
- adresai – įregistruoti 24213 naujų adreso taškų bei 1607 adresų pakeitimai.

2008 m. toliau vystomos programinės priemonės, kurios sudarys galimybes Registrų centro internetiniame puslapyje atlikti viešą registro objektų paiešką ne tik iki gatvės, bet ir iki adresų taškų lygmens, atliekami jų testavimo ir tobulinimo darbai.

Visus metus toliau buvo pildomas Adresų registro skaitmeninis archyvas: skenuojami dokumentai, kurių pagrindu įregistruoti adresų objektai į Adresų registrą, ir susiejami su konkrečiais adresais. Per 2008 m. buvo nuskenuoti 20027 gauti dokumentai.

Siekiant sumažinti popierinių dokumentų srautus, iš savivaldybių gaunami skenuoti dokumentai elektroniniu paštu. Be to, pradėti siųsti elektroniniu paštu ir pranešimai savivaldybėms apie įregistruotus gatvių pavadinimus ir adresus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 776 „Dėl atlyginimo už Lietuvos Respublikos adresų registro duomenų teikimą dydžių sąrašo patvirtinimo“ patvirtinus Atlyginimo už Lietuvos Respublikos adresų registro duomenų teikimą dydžių sąrašą, tapo aiškus teikiamų duomenų gavėjams apmokėjimo dydis, nekyla neaiškumų tarp Adresų registro tvarkymo įstaigos ir duomenų gavėjų sudarant sutartis. Įkainiai skelbiami Registrų centro internetiniame puslapyje. Tipinė Adresų registro duomenų teikimo sutartis taip pat paskelbta internete ir suinteresuoti asmenys gali su ja susipažinti. 2008 m. Adresų registro duomenys buvo teikiami 61 duomenų gavėjui, iš jų 43 gavo atnaujintus duomenis sutartyse numatytais sąlygomis ir terminais.

Sprendžiant duomenų kokybės ir daugiatikslio jų panaudojimo klausimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. 1048 buvo patvirtinta nauja Adresų registro nuostatų redakcija, kuri nustatė, kad pašto kodas ir universaliųjų pašto paslaugų teikimo vietos pavadinimas yra adresų objektus apibūdinantys duomenys. Toliau buvo analizuojamos Adresų registro ir AB Lietuvos pašto adresų informacinių sistemų integravimo galimybės, investicinis projektas (galimybių studija). Ši veikla įmanoma, tik glaudžiai bendradarbiaujant su akcine bendrove Lietuvos paštu.

2008 m. birželio mėnesį Registrų centras kartu su 29 partneriais iš 15 Europos šalių pradėjo projektą „Europos adresų infrastruktūra (EURADIN)“, kuris truks 2 metus. Šio projekto tikslas – prisidėti prie Europos adresų sistemos harmonizavimo ir pasiūlyti sprendimą dėl tarpusavio sąveikos, pagerinti prieigą prie nacionalinių adresų sistemų ir skatinti efektyvesnį adresų duomenų naudojimą.

4.7. Komercinių paslaugų priežiūra

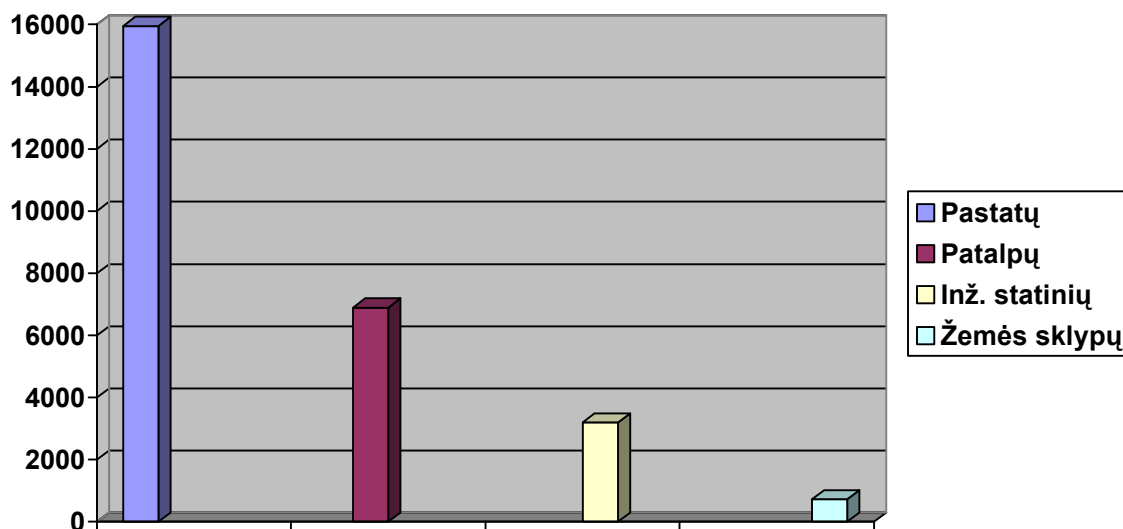
Komercinių paslaugų priežiūros skyrius 2008 metais nuolat žodžiu, telefonu, elektroniniais laiškais konsultavo filialų matininkus, kadastro tvarkytojus, GIS padalinių ir centrinės įmonės darbuotojus tokiais klausimais:

- sutarčių dėl kadastrinių matavimų darbų sudarymo galimybių;
- objektų formavimo;
- topografinių nuotraukų sudarymo;
- kadastro duomenų surinkimo;
- nekilnojamųjų daiktų kadastrinių matavimų;
- kilnojamųjų daiktų kadastrinių matavimų;

- kadastro duomenų bylų sudarymo parengimo;
- suformuoto objekto įregistravimo galimybių;
- nagrinėjo fizinių ir juridinių asmenų paklausimus ir skundus:
 - atsakyta į apie 90 rašytinių fizinių ir juridinių asmenų paklausimų ir skundų;
 - konsultuota apie 720 fizinių ir juridinių asmenų informacinių technologijų priemonėmis.

2008 m. atlikta nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų

Pastatų	Patalpų	Inžinerinių statinių	Žemės sklypų
15952	6892	3202	730

Komercinių paslaugų priežiūros skyrius dalyvavo kuriant, sudarant ir atnaujinant pastatų, susisiekimo komunikacijų ir inžinerinių tinklų nekilnojamojo turto atkūrimo kaštų (statybinės vertės) kainynus (NTK) ir statinių vidutinės naudojimo trukmės normatyvus (SVN) bei nustatant vietovės pataisos koeficientus. Šie leidiniai yra pagrindiniai ir vieninteliai dokumentai ne masiniu vertės nustatymo būdu apskaičiuojant objektų vertę.

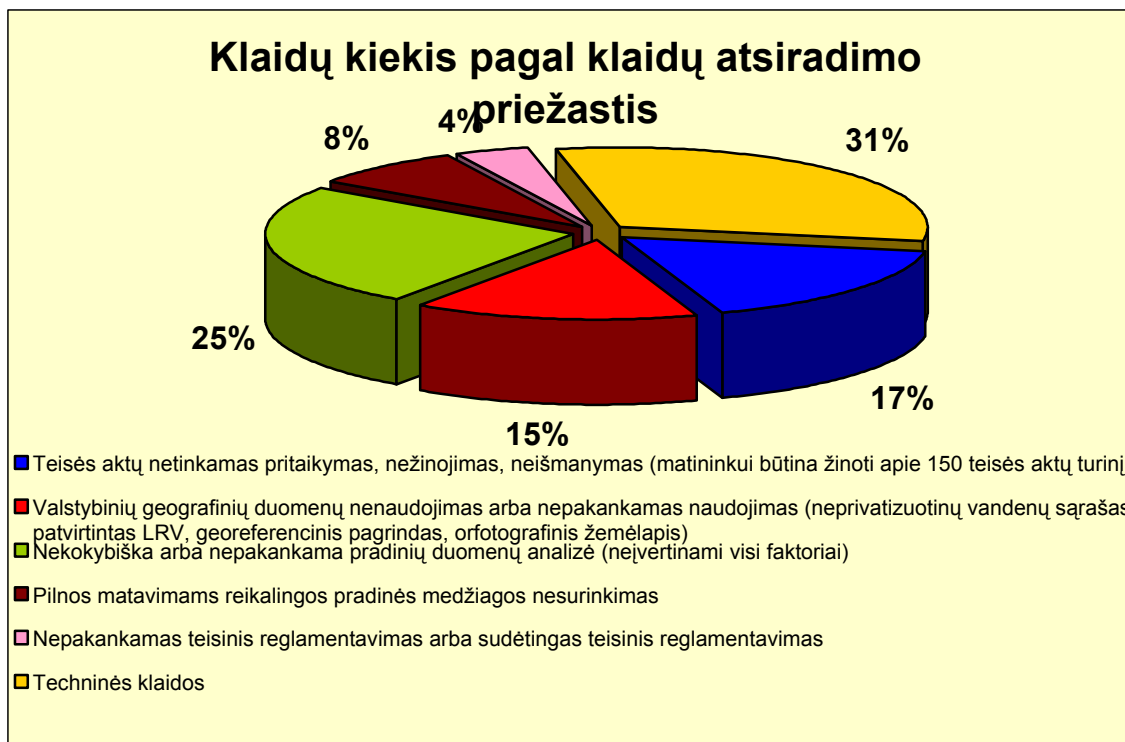
Teikė pasiūlymus dėl teisės aktų tobulinimo Aplinkos ministerijai, Teisingumo ministerijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos bei kitoms institucijoms, kuriojančioms teisės norminių aktų ir jų projektų parengimą, keitimą, papildymą bei jų sudarymą. Buvo siūloma tobulinti:

- Nekilnojamojo turto kadastro nuostatus;
- STR „Pastatų plotų ir tūrių skaičiavimas“;
- STR „Statinių klasifikavimas pagal naudojimo paskirtį“;
- Upių, ežerų ir tvenkinių kadastro nuostatus;
- Nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų nustatymo, nekilnojamojo daikto planų parengimo bei kadastro duomenų formų pildymo techninius reikalavimus;
- Geodezinių, topografinių ir kartografinių darbų licencijavimo taisykles;
- Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisykles.

Konsultavo Registrų centro skyrius, formuojančius Nekilnojamojo turto kadastro duomenų bazės klasifikatorių, kadastro duomenų struktūros klausimais.

Dalyvavo formuojant programinės įrangos „Matininkas“ ideologiją ir turinį – parengtas taikomosios programos „Matininkas“ inžinerinių statinių klasifikatorius, reikalingas rengti visų rūšių inžinerinių statinių (jų yra 17 rūšių) kadastro duomenų bylas.

Atliko kadastrinių matavimų klaidų analizę.

Kad Registrų centro filialų darbuotojai, atliekantys nekilnojamųjų daiktų kadastrinius matavimus, išvengtų klaidų, įgytų aukštesnę kvalifikaciją, buvo organizuojami kvalifikacijos kėlimo mokymai. Kvalifikacijos kėlimo programa parengta vadovaujantis minimalia privaloma programa, kruopščiai įvertinus daromas klaidas ir atlikus užduodamų klausimų analizę.

Egzaminų rezultatai

	Registrų centre dirbo matininkų	Turėjo reikalingą išsilavinimą	Išlaikė kvalifikacijos egzaminą nacionaliniu lygmeniu
2007-09-01	350	176	0
2009-04-15	350	248	350

Komercinių paslaugų priežiūros skyrius nagrinėjo ir prižiūrėjo, ar atlikti kadastriniai matavimai atitinka norminių teisės aktų nuostatas, ir teikė pageidavimus, komentarus bei pasiūlymus, kaip spręsti aktualias praktines problemas, nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų klausimais metodiškai vadovaujančiai Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

Dalyvavo ir rengė seminarus užsienio šalių specialistams bei kitų veiklos sričių specialistams. Skaitė teminius pranešimus:

- Kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos organizuojuose seminaruose Telšiuose ir Tauragiuose;
- Azerbaidžano Respublikos kadastro įmonės specialistų mokymuose;
- Lietuvos matininkų asociacijos konferencijoje LMA'2008.

4.8. Tarptautinis bendradarbiavimas

Tarptautiniai projektai ir mokymai

Registrų centras įgyvendina tarptautinius ir vidinius projektus, susijusius su tiesioginėmis įmonės funkcijomis. Nuo 2008 m. birželio 1 d. Registrų centras kartu su 29 partneriais iš 16 Europos šalių vykdo projektą *EURADIN* (Europos adresų infrastruktūra) pagal *eContentplus* 2007 programą. Šio projekto tikslas – prisidėti derinant Europos pašto adresų sistemą, siekti duomenų interoperabilumo ir skatinti efektyviau naudoti turimus adresus, kurti naujus produktus ir paslaugas Europoje. Projekto uždaviniai – harmonizuoti adresų duomenis Europos Sąjungos valstybėse narėse atsižvelgiant į *INSPIRE* rekomendacijas, parengti prieigos prie nacionalinių ar regioninių adresų infrastruktūros strategiją ir sukurti Europos adresų infrastruktūros paslaugos bandomąją versiją.

Registrų centras ir toliau dalyvavo įgyvendinant *EULIS* (Europos nekilnojamojo turto informacinė paslauga) programą (nuo 2008 m. sausio 1 d. – *EULIS* paslauga). Įsteigta *EULIS* valdyba, atnaujinta *EULIS* aplikacija, teikiama Nekilnojamojo turto registro informacija pagal sutartis, pasirašytas su *Kadaster* (Nyderlandai), *HM Land Registry* (Anglija ir Velsas), *Property Registration Authority* (Airija), *Lantmäteriet* (Švedija), *Fasteignamat ríkisins* (Islandija) ir *Norsk Eiendomsinformasjon as* (Norvegija) agentūromis bei organizacijomis.

Tebesitęsiantis bendradarbiavimas su Švedijos *Swedesurvey AB* kompanija bei Suomijos nacionaline nekilnojamojo turto tvarkymo agentūra suteikė galimybę Registrų centro specialistams įgyti praktinės patirties atliekant nekilnojamojo turto masinį vertinimą ir sudarant žemės verčių žemėlapius.

2008 m. balandžio 2 d. Registrų centras pasirašė sutartį su Azerbaidžano valstybine nekilnojamojo turto registro tarnyba dėl bendradarbiavimo nekilnojamojo turto kadastro, registro ir vertinimo srityse. Pagal šią sutartį įmonės atstovai dalyvavo įgyvendinant Azerbaidžano nekilnojamojo turto projektą: išanalizuota Azerbaidžano kadastro ir registro sistema, nustatytos šios sistemos silpnosios vietos teisiniu, instituciniu ir administraciniu požiūriu, parengti pasiūlymai dėl nekilnojamojo turto masinio vertinimo sistemos įgyvendinimo.

Įmonėje lankėsi užsienio šalių įvairių organizacijų atstovai. Danijos *Grundkort Fyn* bendrovės direktorių valdybos ir Danijos Fuen apskrities savivaldybių merų delegacija, Danijos įstaigos *LIFA Landinspektører A/S* vadovai ir specialistai iš Moldovos buvo supažindinti su Registrų centro veikla, funkcijomis, administruojamais registrais, o Švedijos savivaldybių inžinierių draugijos Matavimų ir kadastro komiteto narių delegacijai buvo pristatyta Lietuvos nekilnojamojo turto kadastro ir registro sistema, kadastro žemėlapiai ir GIS technologijos.

Žemiau pateikiama išsamesnė informacija apie 2008 m. Registrų centre surengtus mokymus, kursus ir seminarus užsienio šalių giminingų organizacijų bei agentūrų vadovams ir specialistams:

Eil. Nr.	Šalis	Organizacijos/agentūros pavadinimas	Kursų/seminarų klausimai	Data
1.	Baltarusija	Valstybinis turto komitetas, regioninės valstybinės registravimo ir žemės kadastro įstaigos (pagal Jungtinių Tautų vystymo programą)	Nekilnojamojo turto administravimo sistema Lietuvoje, kadastro ir registro plėtra, nekilnojamojo turto vertinimas	2008 m. balandžio 21-23 d.
2.	Azerbaidžanas	Valstybinė nekilnojamojo turto registro tarnyba	Nekilnojamojo turto registravimo sistema Lietuvoje, jos ypatumai, elektroninės paslaugos	2008 m. rugsėjo 22-28 d.
3.	Rusijos Federacija	Urbanistinės plėtros institutas	Nekilnojamojo turto kadastro ir registro sistema, kadastrų ir registrų integravimas	2008 m. lapkričio 5-7 d.
4.	Latvija	Valstybinė žemės tarnyba	Nekilnojamojo turto masinio vertinimo įgyvendinimo ypatumai, problemos ir perspektyvos	2008 m. lapkričio 5-7 d.

Dalyvavimas tarptautinių organizacijų veikloje

Registrų centras dalyvauja Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) Būsto ir žemės tvarkymo komiteto Žemės administravimo darbo grupės veikloje, jos rengiamuose seminaruose bei konferencijose. Visa tai padeda plačiau susipažinti su pažangiomis žemės administravimo tendencijomis, suteikia galimybę keistis informacija ir patirtimi su įvairiomis šalimis. Registrų centras prisidėjo rengiant studiją apie nekilnojamojo turto registro ir kadastro įkainių ir finansavimo pagrindinius principus JT EEK regione. Taip pat dalyvauta rengiant Bulgarijos žemės administravimo apžvalgą nekilnojamojo turto rinkos ir vertinimo srityje.

Registrų centro specialistai dalyvauja ir kitų tarptautinių organizacijų, tokių kaip Tarptautinės vertintojų mokesčiams asociacijos, Tarptautinės matininkų federacijos, Europos žemės registro įstaigų asociacijos, Nacionalinių kartografijos ir kadastro agentūrų asociacijos, Europos turto vertintojų asociacijų grupės, veikloje. Įmonė palaiko ryšius su Pajamų, reitingavimo ir vertinimo institutu ir Tarptautiniu turto mokesčio institutu.

Orientuodamas savo veiklą į Europos Sąjungos šalių patirtį ir plėsdama tarptautinius ryšius, Registrų centras siekia, kad Lietuvos nekilnojamojo turto administracinė sistema pasiektų Europos šalių lygį ir taptų atvira ne vien Lietuvos, bet ir užsienio vartotojams.

Direktorius

Kęstutis Sabaliauskas